Ազգ

Azg armenian daily

19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1994 ՇԱԲԱԹ # 223 (726)

Դուշանբե. Սպանվել է լրագրող Հաքիմովը

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չորեքշաբթի երեկոյան անհայտ հանցագործի կողմից իր տան մուտքում հրազենից ծանր վիրավորված հանրապետական «Ջումհուրիաթ» թերթի գլխավոր խմբագիր 39-ամյա Ջամշեդ Հաքիմովը այսօր մահացավ այդպես էլ գիտակցության չգալով: Զանգուլյայի հարազատներին ու մտերիմներին խորին ցավակցություն հայտնեց Տաջիկստանի ղեկավարությունը, որի վարչության անդամներից էր ինքը: Վերջերս հանրապետությունում լրագրողի մասնագիտությունն ավելի ու ավելի վտանգավոր է դառնում: Մեկ շաբաթ առաջ իր տնից ոչ հեռու ծեծի էր ենթարկվել «Օստանկինոյի» տաջիկական բաժանմունքի հեռուստաօպերատոր Բորիս Արանովը: Տարեսկզբից անհայտ հանցագործների զոհերն են դարձել «Ձայնի ժողովուրդ» հանրապետական թերթի պատասխանատու քարտուղար Ջալոլուդ Ջուրաեւը, հանրապետական հեռուստատեսության ծրագրի փոխտնօրեն Դավլաթալի Ռահմոնալիեւը:

Բաքու. Մահափորձ խմբագրի դեմ

ԲԱՔՈՒ, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ-ԻՆՖՈ-ՊՐԵՍ: Այսօր մահափորձ է կատարվել մայրաքաղաքի «Եդդի գյուն» թերթի գլխավոր խմբագրի նկատմամբ. անհայտ չարագործը պայթուցիկ նյութ է գցել «Ադրբեջան» հրատարակչության շենքում գտնվող զուգարանն այն պահին, երբ լրագրողը ներս էր մտնում: Միայն երջանիկ պատահականությամբ գլխավոր խմբագիրը չի տուժել: Հարուցված է քրեական գործ:

ՌԱԿ

45 երիտասարդներ անդամագրվեցին ՀՌԱԿ շարքերին

Նոյեմբերի 16-ին, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակում երեւանի տարբեր բուհերի 45 երիտասարդ-երիտասարդուհիներ ազգին ու հայրենիքին ծառայելու երդման ոգեւորիչ արարողությունից հետո ընդունվեցին ՀՌԱԿ շարքերը:

Երդման արարողությանը մասնակցում էին ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, ԳԽ պատգամավոր եւ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Հարություն Կարապետյանը, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակի վարիչ Վաչագան Գալստյանը, Հովիկ Յորղեկյանը:

Նորագիրներին կուսակցության անցած ուղու եւ գաղափարախոսության մասին խոսք ասաց ընկ. Ռուբեն Միրզախանյանը, որից հետո ՀՎ գրասենյակի վարիչ ընկ. Վաչագան Գալստյանն ու նորագիրները քննարկեցին կազմակերպական հարցեր:

Վերջին շրջանում նկատելի է երիտասարդության աճող հետաքրքրությունը ազգային, գաղափարախոսական հարցերի նկատմամբ: Եւ այդ կապակցությամբ Հանրապետական վարչությունը քննարկում է կուսակցությանը կից երիտասարդական կազմակերպության ստեղծման հարցը:

ԱՐՏԱՀԵՐԹ ՆԻՍՏ

Խորհրդարանը քննարկում է, հանրահավաքը՝ պահանջում

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Երեկ Հայաստանի Գերագույն խորհուրդը շարունակում էր քննարկել կենտրոնական բանկի կողմից կառավարությանը 3.2 մլրդ. դրամ վարկ տալու թույլտվության հարցը, սակայն այդպես էլ որեւէ որոշում չկայացվեց, քանի որ հարց ու պատասխանից հետո պարզվեց, որ 65 պատգամավորներ ցանկանում են ելույթ ունենալ: Իսկ մինչ այդ ԳԽ ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը խորհրդարանին ներկայացրեց հանձնաժողովի կարծիքը քննարկվող հարցերի վերաբերյալ, ըստ որի չի կարելի ընդունել 3.2 մլրդ. դրամ վարկ տալու թույլտվության օգտին, դրա վերաբերյալ հիմնավորումները բավարար չեն: Հանձնաժողովի նախագահի կարծիքով, այդ վարկը ավելի կխորացնի սոցիալական լարվածությունը եւ կառավարությունը, հակառակ իր խոստման, չի կարող կասեցնել բնակչության կենսամակարդակի անկումը: Բանն այն է, որ ըստ Սարգսյանի խոսքերով, փորձը ցույց է տալիս, որ հանրապետությունում դրամական զանգվածի աճը մեկ տոկոսով հանգեցնում է դրամի արժեզրկման երկու տոկոսով, իսկ 3.2 մլրդ. դրամ վարկ տալը կհանգեցնի դրամի զանգվածն ավելացնելու միանգամից 20 տոկոսով: Միաժամանակ Տիգրան Սարգսյանի խոսքերով, ֆինանսատնտեսական ներարկելը կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանին նույն հետաքրքրում է համար: Հետաքրքիր էր նաեւ պատգամավոր մասին խոսում Հանրապետության ներկայացրած որոշման նախագիծը, ըստ որի պետք է թույլատրել 3.2 մլրդ. դրամ վարկի տրամադրումը միաժամանակ սահմանելով, որ դեկտեմբերի 1-ից հացի մանրածախ գների բարձրացումը չպետք է գերազանցի 5 անգամը: Ըստ այդ նախագծի, կառավարությանն առաջարկվում է հացի գների ազատականացումն անցնել 1995 թ. մարտի 1-ից:

Տես # էջ 2

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Վրաստանը կարո՞ղ է օգտվել Հայաստանի հացահատիկից

Բայց ընդամենը 5000 տոննա, ճշտում է Գագիկ Շահբազյանը

BGI գործակալության հաղորդման համաձայն, Թբիլիսիի հացահատիկային հարցազրույցում Էդուարդ Շեւարդնաձեն հացահատիկի տեղ հասցնելու հնարավոր ուշացման կապակցությամբ մեծ անհանգստություն է արտահայտել: «Մենք ծայրահեղ վիճակ ենք ենթարկվել, որպեսզի դա տեղի չունենա: Թուրքիան Վրաստանին է հատկացրել 10 հազ. տ հացահատիկ: Հայաստանը թույլ է տվել մեզ անհրաժեշտության դեպքում օգտվել իր համար նախատեսված հացահատիկից, որը ներկայումս գտնվում է Վրաստանի նավահանգստային ճանապարհներում»:

Այս լուրը երեկ հաղորդեց «Նոյյան տապան» գործակալությունը: Լուրի հավաստիությունը ճշտելու նպատակով դիմեցինք ՀՀ փոխնախարար Գագիկ Շահբազյանին, որն անմիջականորեն կողմնակցում է հացահատիկի տեղափոխման հետ կապված աշխատանքներին, եւ նա որոշ ճշգրտումներ մտցրեց վրացական կառավարության հայտարարությունների մեջ: Նախ ԱՄՆ պետդեպարտամենտը եւ Վրաստանի կառավարությունը պայմանավորվել են հայկական կողմին, որպեսզի Հայաստանը, հաշվի առնելով հարեւան երկրում ստեղծված ծանր իրավիճակը, իր հասանելիք հացահատիկից 5000 տոննա հատկացնի Վրաստանին: Ընդ որում, վրացական կողմը այդ 70 վագոն հացահատիկի բեռնաթափումը պետք է կատարի մինչեւ նոյեմբերի 18-ը, որից հետո երկու տեղ հասած վրացական նավերից կփոխհատուցվի Հայաստանի հացահատիկը: Ա. Հ.

Ղարաբաղյան հարցը բուդապեշտյան հանդիպման ընթացքում

Ղարաբաղյան կարգավորման հիմնախնդիրը առաջնային տեղ է լինի Բուդապեշտում ԵԱՀԽ անդամ երկրների ղեկավարների հանդիպման ժամանակ: Այդ մասին «ՌԻԱ Նովոստի»-ի թղթակցին տված հարցազրույցում հայտարարել է Լեռնային Ղարաբաղի հարցով Ռուսաստանի նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը: Նրա խոսքերով, Ռուսաստանը ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի հետ համատեղ պատրաստում է կարգավորման նոր առաջարկներ, որոնք կհնչեն բուդապեշտյան գագաթաժողովում: Ուրբաթ օրը Բուդապեշտում ԵԱՀԽ ավագ պաշտոնյաների հանձնաժողովի նիստում այդ առաջարկների մշակումը կշարունակվի, հաղորդել է դիվանագետը:

Մեկնաբանելով ուրբաթ Մոսկվայում ավարտված ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի ներկայացուցիչների հանդիպումը, Կազիմիրովը նշել է, որ չնայած կարգավորման մոտեցումներում այդ խմբի եւ Ռուսաստանի որոշ տարաձայնություններին, կողմերին հաջողվել է գտնել ղարաբաղյան հիմնահարցի կարգավորման ընդհանուր կետեր:

Լեռնային Ղարաբաղի հարցով ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի մեջ ընդգրկված են Ռուսաստանը, Բելառուսը, Գերմանիան, ԱՄՆ-ը, Ֆրանսիան, Շվեդիան, Իտալիան, Հունգարիան եւ Թուրքիան:

ՌԻԱ ՍՆԱՐԿ

ԵՐԵՎԱՆ

Նոյեմբերի 30-ին կփորձարկվի շարժասանդուղքը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: Հայաստանի մայրաքաղաքում տասնամյակի նոր միջոց կդառնա ԱՊՀ-ում ամենաերկար շարժասանդուղքը, որը քաղաքի կենտրոնական մասը կկապի Ազատության հրապարակին: Նոյեմբերի 30-ին տեղի կունենա շարժասանդուղքի փորձնական բացումը: Շուտով քաղաքի բնակիչները հաշված րոպեների ընթացքում կարող են հասնել հանգստի ամենասիրված վայրերից մեկը՝ Հաղթանակի այգի: Երկաթգծային կոմունալ տնտեսության կառավարման պետ Ռաֆիկ Միքայելյանը «Սնարկ»-ի թղթակցին հաղորդեց, որ 200 մետր երկարությամբ այս եզակի շարժասանդուղքի հուսալիությունը կվերահսկի ռոբոտիստի վարչությունը:

Հարցականներ Ռեյնոլդսի հրաժարականից

ԴՈՒԲԼԻՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, BBC, WSJ: Իռլանդիայի վարչապետ Ալբերտ Ռեյնոլդսը, որը նոյեմբերի 16-ին հրաժարական էր տվել զբաղեցրած պաշտոնից դատավորի նշանակման հարցի, խորհրդարանում անվստահության քվե ստանալուց խուսափելու նպատակով, այսօր կարծիք հայտնեց, որ իր այդ քայլին կարող են հետեւել կանխավարկած ընտրությունները՝ նոր կառավարության կազմելու նպատակով: Հիշեցնենք, որ ընդամենը մի քանի շաբաթ առաջ Ռեյնոլդսին ողջունել էին բոլորը՝ Հյուսիսային Իռլանդիայում հրադադար հաստատելու գործում մատուցած ծառայության համար:

Դյուրանին ցկյանս բանտարկությո՞ւն

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ: Անցյալ ամիս Սպիտակ տան ցանկապատից ներս հրազենով կրակող Ֆրանսիսկո Մարտին Դյուրանը դատախազության կողմից մեղադրվեց նախագահ Բիլ Քլինթոնի դեմ սպանության փորձ անելու համար: Մեղադրյալը, որ հայտարարել է իր անմեղության մասին, մեղավոր ճանաչվելու դեպքում կարող է ցկյանս բանտարկության դատապարտվել: Նա Սպիտակ տան ուղղությամբ արձակել էր 26 փամփուշտ:

ՇՐՋԱՓԱԿՈՒՄ

Եւրախորհուրդը դատապարտում է Թուրքիային եւ Ադրբեջանին

Թուրքական «Հյուրիյեթ» օրաթերթն իր նոյեմբերի 12-ի համարում անթաքույց դժգոհությամբ տեղեկացնում է, որ Եվրոպական խորհրդի պատգամավորական ժողովի մշտական հանձնախումբը խստորեն դատապարտել է Թուրքիային եւ Ադրբեջանին Հայաստանը շրջափակման ենթարկելու առնչությամբ, պահանջելով վերջ տալ այդ քաղաքականությանը:

«Եվրախորհրդարանից հայկական պաշտպանության որոշում» խորագրի տակ թերթը գրում է, թե այդ որոշումը իսկ ռեալ անհրաժեշտ պահանջ է՝ Թուրքիայի առաջ բացելու Ղարսի սահմանային անցքը: Եվրախորհրդարանի հանձնախմբի նիստին ներկա մի քանի թուրք խորհրդարանականներ, մասնավորապես Մայիս Քեմալ Միմարօղլուն եւ Էնգին Գյուները, փորձել են որոշման մեջ ամրագրել մի նախադասություն, ըստ որի Հայաստանը պետք է զորքերը հանի «իր գրաված տարածքներից», ինչը մերժվել է ժողովի կողմից: Որոշման նախագիծը, ըստ «Հյուրիյեթի», պատրաստել են գերմանացի եւ իսպանացի խորհրդարանականներ Ալբերտ Պֆայլը եւ Յորդի Սոլե Տուրան: Նրանք նշել են, թե 1988-ից ի վեր ղարաբաղյան հակամարտության հետեւանքով զոհվել է 20 հազար եւ բռնագաղթի են ենթարկվել ավելի քան 1 միլիոն մարդ: Որոշումը նաեւ ասում է, որ մայիսի 12-ից ի վեր հաստատված հրադադարը վերածվի մնայուն զինադադարի եւ պատասխանատվության շրջանակներում Եվրախորհուրդը օժանդակելու է Ղարաբաղի հարցի խաղաղ կարգավորման եւ կայուն վիճակի ճշգրտման աշխատանքներին:

ՀԱՅ ԴԱՏ

Ֆրանսիական դատարանը մերժեց ընթացք տալ Բեռնար Լյուիսի դեմ հայերի մեղադրանքին

ԲԱԳՐԱՏ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ, ԱՐՄԵՆ
Մեր սեփ. թղթ., հեռախոսով

ՓԱՐԻԶ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ: Այսօր, Ֆրանսիայի ժամանակով ժամը 13.30-ին, Փարիզի դատական 17-րդ դատարանում տեղի ունեցավ ՖՀԴ Հայ Դատի հանձնախմբի եւ Հայկական ցեղասպանությունից 4 վերապրողների կողմից ԱՄՆ-ի Փրինսթոնի համալսարանի դասախոս պատմաբան Բեռնար Լյուիսի դեմ բացված դատը: Վերջինս «Լը Մոնդ» թերթի 1993 թ. նոյեմբերի 16-ի համարում լույս տեսած հարցազրույցում ժխտել էր հայերի ցեղասպանության փաստը եւ այն կոչել «այդ պատմության հայկական տարբերակը», փոխարենը պնդելով, որ 1915 թ.-ին պատահածը բռնագաղթ էր պարզապես: Դատավարությունն ընդամենը տեւեց 16 րոպե, որի ավարտին դատարանը գտավ, որ «Գեսոյի օրենքը», որին համապատասխան ամբաստանագիր էր ներկայացվել, հարմար չի այդպիսի մեղադրանքի համար, քանի որ այն վերաբերում է միայն 2-րդ աշխարհամարտի ընթացքում մարդկության դեմ կատարված ոճիրներին: Դատ բացող կողմը ծրագրել է այս գիշեր ժողով գումարել՝ որոշելու համար իր հետագա քայլերը: Հիշեցնենք, որ սա դատարանի 2-րդ նիստն էր նույն գործով: Առաջինը տեղի էր ունեցել հոկտեմբերի 14-ին, շուրջ 600 հայերի մասնակցությամբ դատարանի առաջ կայացած ցույցի պայմաններում: Ընդհակառակը, այսօրվա նիստին այդքան բան չկար: Փոխարենը թուրքական մամուլի ու հեռուստատեսության լրագրողներն էին լցրել դատարանի դահլիճը:

Հիշեցնենք նաեւ, որ առաջիկա ամիս նույն հարցը քննվելու է այս անգամ քաղաքացիական դատարանի կողմից: Այնտեղ գործը հարուցվել է Հայկական միությունների համախմբման կողմից, Պատրիկ Դեւեջյանի գլխավորությամբ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՐՏԱՀԵՐԹ ՆԻՍՏ

Խորհրդարանը քննարկում է, հանրահավաքը՝ պահանջում

Սկիզբը էջ 1

խնդիրը որեւէ կարեւոր, նույնիսկ եթե հրատապ է, ուստի չպետք է զարմանալ հարցի ոչ ելույթ ունենալ ցանկացող պատգամավորների մեծ թիվը, ոչ էլ այն հանգամանքը, որ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը խնդրեց շարունակել քննարկումները մինչեւ հարցի վերջնական լուծումը: Ու մինչ խորհրդարանում քննարկվում էին վարկի թույլ տալու-չտալու խնդիրն ու դրա հնարավոր հետեւանքները, Ազատության հրապարակում շարունակվում էր ԱԺՄ-ի, ԱԻՄ-ի եւ ՍԻՄ-ի կազմակերպած հանրահավաքը, որի հայտարարությունն, ի դեպ, փակցված էր նաեւ խորհրդարանի միջանցքում: Ոչ կարգախոսներն ու ցուցապաստառները («Հայաստանին պետք չէ [illegible]», «Ամրելու իրավունք», «Ժողովուրդը տառապում է, նախագահը վայելում» եւ այլն), ոչ ելույթները ամբողջապես ոչ մի նոր բան չէին ասում: Ելույթ ունեցողները քննադատում էին իշխանություններին երկիրը քայքայելու եւ կործանման եզրին հասցնելու համար՝ պահանջելով «նախագահի եւ նրա վարչախմբի հրաժարականը»: Այնուհետեւ ընթերցվեց նույն ոգով կազմված մի դիմում՝ ուղղված նախագահին, որը միտինգավորները պետք է հանձնեին նրան՝ առանց նրա հետ հանդիպելու ակնկալիքի: Սակայն հանուն ճշմարտության պետք է խոստովանել, որ ի տարբերություն խորհրդարանի, Ազատության հրապարակում երեկ «խլրում չկար», եւ հավաքված մի քանի հազար միտինգավորների հրաժարական պահանջող վանկարկումները հազիվ թե սարսուռ առաջացնեին «նախագահի հանցավոր վարչախմբի» շարքերում: Ինչեւէ: Հանրահավաքի մասնակիցներն այնուհետեւ կազմակերպված երթով Բաղրամյան պողոտայով շարժվեցին դեպի նախագահական պալատ եւ ԳԽ, որտեղ էլ շարունակվեց հանրահավաքը առանց միջադեպի: Վերջում կազմակերպիչները երթի մասնակիցներին հրավիրեցին դարձյալ հավաքվել այսօր, ժամը 2-ին:

Եւ այսպես խորհրդարանում քննարկվում է կարեւորագույն հարց՝ կապված հանրապետության տնտեսական հեռագա քաղաքականության հետ: Ընդդիմությունը փորձում է ազդել այդ քննարկումների եւ կայացվելիք որոշման վրա ժողովրդական շարժման միջոցով: Թե ինչի կարող է հանգեցնել տնտեսական խնդիրների լուծումը հանրահավաքների միջոցով՝ մենք արդեն գիտենք: «Նաիրիտի», Ալավերդու պղնձամոլիբդենային կոմբինատի եւ այլ ձեռնարկությունների փակումը չափազանց պերճախոս է: Գուցե խելամիտ է տնտեսությունը թողնենք տնտեսագետներին, քաղաքականությունը՝ քաղաքագետներին:

ՀԱՅ-ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ

Բարդություններ իրավապաշտպանների հարաբերություններում

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ: Վերջին ժամանակներում Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի խաղաղարար եւ իրավապաշտպան կազմակերպությունների հարաբերություններում որոշակի բարդություններ են առաջացել, այսօր Մնարքի թղթակցին հաղորդեց «Հելսինկյան նախաձեռնություն 92» (ԼՂ ՀՆ 92) Լեռնային Ղարաբաղի համանախագահողի համակարգող Կարեն Օհանջանյանը:

Դրա պատճառը, նրա կարծիքով, Ադրբեջանում այդ կազմակերպությունների զգալի քաղաքականացումն է: Այսպես, նշում է Օհանջանյանը, Ադրբեջանի Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեան (ՀՔԱ) սկսեց արտահայտել այդ երկրի սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության քաղաքականությունը, որն այսօր ամենից արմատական դիրքորոշումն է դրսեւորում ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում: Պատահական չէ, ասաց նա, որ Ադրբեջանի ՀՔԱ-ն ավելի հաճախ է ելույթ ունենում Լեռնային Ղարաբաղում հայերին միայն մշակութային ինքնավարություն տրամադրելու կողմ, մինչդեռ հակամարտությունից առաջ նրանք օժտված էին ավելի բարձր քաղաքական կարգավիճակով:

Ադրբեջանական ՀՔԱ-ի նման դիրքորոշումը շեղում է այսօրվա իրականությունից եւ վերադարձ է Ղարաբաղի հիմնահարցի լուծման հին մոտեցումներին:

Միաժամանակ, ԼՂ ՀՆ 92-ի համակարգողը նշեց երկկողմ շփումների շարունակման անհրաժեշտությունը, քանի որ երկխոսությանն այլընտրանք չկա:

ԵՐԵՎԱՆ

Խաբված ավանդատուների շարժումը կկրի քաղաքական բնույթ

«Խաբված ավանդատուների շարժումը այսուհետեւ կկրի քաղաքական բնույթ», նոյեմբերի 18-ի մամլո ասուլիսում հայտարարեց «Հայկանդոլար» կանանց կուսակցության նախագահ Արմենուհի Ղազարյանը:

«Եթե մինչեւ հունվարի 1-ը չվերադարձվեն բոլոր ավանդատուների ավանդները, ապա մոտ 800 հազ. խաբված ավանդատուներից կհավաքվի առնվազն 200 հազ. ստորագրություն, ինչը բավական կլինի նախագահին անվստահություն հայտնելու համար» («ՆՏ»-ի իրականում, չորս ամսվա ընթացքում հավաքված ստորագրությունների այդպիսի թիվը բավական է միայն հանրապետությունում հանրաքվե անցկացնելու իրավունք ստանալու համար): Ա. Ղազարյանի խոսքերով, կուսակցությունը քաղաքական պայքարից չի հրաժարվի անգամ ավանդները վերադարձնելուց հետո: Իր քաղաքական նպատակների համար կուսակցությունը կհամագործակցի ՀՅԴ-ի հետ: Ասուլիսի մյուս մասնակիցները՝ խաբված ավանդատուների միության կազմկոմիտեի նախագահ Իսահակ Գեւորգյանը եւ զոհված ազատամարտիկների ընտանիքների եւ հաշմանդամ ավանդատուների շահերի պաշտպանության հարցերով զբաղվող գնդապետ Կիմ Բաղյանը պետական կառույցներին մեղադրեցին բանկերի եւ ինվեստիցիոն ընկերությունների զանգվածային սնանկացման մեջ: Նրանք նաեւ բացասական կարծիք արտահայտեցին ՀՀ նախագահի նոյեմբերի 16-ի «ՀՀ ավանդատուների շահերի եւ օրինական իրավունքների պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին» հրամանագրի վերաբերյալ՝ համարելով այն ուշացած: Ավելին, նրանց խոսքերով, այդ հրամանագրի վերահսկողությունը հանձնարարված է այն կառույցներին եւ անհատներին, որոնց հանցանքով է ստեղծվել ներկա իրավիճակը:

Ն.Տ

Սերտիֆիկատները «սեւ շուկայում»

Հանրապետության քաղաքացիների ստացած առաջին սերտիֆիկատներն են երեւացել «սեւ շուկայում»: Այստեղ մարդիկ կան, որ դրանք գնում են մեծ քանակներով, ընդ որում՝ արժեքից ակնհայտորեն ցածր, միջինը՝ 4.5 հազար դրամ: Ի դեպ, նույնը տեղի ունեցավ նաեւ ռուսական վաուչերների հետ դրանց մասսայական բաշխման ժամանակ: Հետագայում դրանց գինը կտրուկ բարձրացավ, եւ այն տերերը, որ շտապել էին «ազատվել» արժեթղթերից, խորապես զղջացին...

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Վաշինգտոնում 11 ամիս հայերեն ուսանելուց հետո, Պատրիսիա Լիբերմանը նշանակվեց Հայաստանում ԱՄՆ հյուպատոս: Իր առաջին հանդիպումն էլ մամուլի ներկայացուցիչների հետ նա սկսեց հայերենով, նշելով, թե ԱՄՆ հյուպատոսական ծառայությունում աշխատում է 1990 թ.-ից, մասնագիտությամբ ֆինանսիստ-մենեջեր է, սակայն փոխել է իր աշ- մուտքի վիզան: Հյուպատոսական բաժինը աշխատում է երկուշաբթիից հինգշաբթի. առավոտյան ժամը 9:00-12:00-ը, իսկ դրական պատասխանի դեպքում, նույն օրը ժամը 17:00-ին տրվում է մուտքի նոր վիզայով ամրագրված անձնագիրը: Ինչպես, ընդունելության եւ հյուպատոսության աշխատանքն այժմ ծանրացել է ընթացքում իրականացվող ընտանեկան աշխատանքների պատճառով քանիսը մերժվել, բայց ընդհանուր առմամբ նշեց, թե դիմողների մեծ մասը այն ասում է: Մուտքի վիզա տալու կամ չտալու չափանիշը որպես մասնավորված է այն օրենքներով, ըստ որոնց մարդիկ դիտվում են որպես պոտենցիալ արտագաղթողներ: Դիմողը պետք է կարողանա ապացուցել, թե ինքը տնտեսական եւ ընտանեկան այնպիսի վիճակում է, որ չի կարող ընդմիշտ թողնել Հայաստանը:

ԱՄՆ ՀՅՈՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆ

Պատրիսիա Լիբերման. «Ամերիկա մեկնում են ամռանը, հայերը նախընտրում են ձմեռը»

Հայաստանում ԱՄՆ հյուպատոսը բարեհամբույր է ու լավատես

կյանքի բնույթը եւ նրա Հայաստան, քանի որ իր ամուսինը՝ Դեյվիդ Լիբերմանը գործուղվել է Երեւան աշխատելու ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունում: Այս տարվա օգոստոսի վերջից գալով Հայաստան, Պատրիսիա Լիբերմանը հայ ժողովրդի մասին գիտելիքները լրացրեց անձնական շփումների ու այցելությունների միջոցով: Բայց նախ հյուպատոսության բուն աշխատանքի մասին:

Երեւանում ԱՄՆ հյուպատոսական ծառայությունը տալիս է միայն տուրիստական, ուսանողների, բիզնես վիզաներ: Արտագաղթողների վիզաների հարցը լուծվում է միայն Մոսկվայում ԱՄՆ հյուպատոսության միջոցով, քանի որ թե Երեւանի, թե նախկին ԽՍՀՄ այլ հանրապետությունների հյուպատոսությունները ֆինանսական եւ կադրային անհրաժեշտ հնարավորություններ չունեն: Այժմ փոխվել են նաեւ հրավերների ձեւերը: Տիկին Լիբերմանի ասելով, դեսպանատունը օրական ընդունում է 70-80 մարդու, բացի դրանից, շաբաթական 20-30 այլ դիմումներ են ներկայացվում արտգործնախարարության եւ այլ նախարարությունների կողմից: Դիմումի հետ միասին պետք է մուծել 20 ամերիկյան դոլար, անցնել հարցազրույցը, եւ օրվա երկրորդ կեսին դիմողներն արդեն կարող են ստանալ տով, բայց տիկին Լիբերմանը հույս հայտնեց, թե 1-2 ամիս անց հնարավորություն կստեղծվի դիմողներին ընդունել ավելի հարմարավետ պայմաններում:

Անցած մի քանի ամիսը ցույց են տվել, որ տիկին Լիբերմանի գլխավորած ծառայությունը հիմնականում դրական պատասխան է տալիս ԱՄՆ մեկնել ցանկացողներին: Այդ հանգամանքը ուշագրավ է, որովհետեւ ԱՄՆ մեկնողների մեծ մասը հետ վերադառնում: Անձն դեպքում, ո՞րն է պատճառը. ԱՄՆ կառավարության փոխած քաղաքականությո՞ւնը, թե՞ հյուպատոսի անձը: Պատասխանելով այս հարցին, տիկին Լիբերմանն ասաց, թե հաճելի է լսել նման գնահատական, բայց ինքը ոչինչ չի կարող ասել նախորդ հյուպատոսի մասին: Ավելին, երբ ինքը եկել է Հայաստան եւ առաջին անգամ հանդիպել դեսպան Գիլմորի հետ, վերջինս խնդրել է, որ հյուպատոսությունը հարգանքով եւ ուշադրությամբ վերաբերվի բոլոր դիմողներին: «Ես հարգանքով եմ վերաբերվում բոլորին, այնպես եմ ընդունում մարդկանց, որ անկախ պատասխանից, լինի այն դրական, թե բացասական, մարդիկ հեռանան բավարարված», ասաց տիկին Լիբերմանը:

Հյուպատոսն առայժմ դժվարացավ կոնկրետ թվեր բերել, թե քանիսն են ստացել մուտքի վիզա, իսկ տանը: Համենայնդեպս, տիկին Լիբերմանը հավաստիացրեց, թե ոչ է միգրացիոն վիզաների համար որեւէ քվոտա չկա, եւ երբ որոշ դադարներ են լինում հյուպատոսական աշխատանքի ընթացքում, ապա մի միայն վիզաների անհրաժեշտ ձեւերի առկայության պատճառով, որոնք փակցվում են անձնագրերում եւ ոչ թե նախկինի պես կնքվում: Հյուպատոսը նշեց նաեւ, թե դեսպանատան դերը փոքր է, եւ որոշումները ընդունում են միմիայն հյուպատոսության աշխատակիցները:

Հյուպատոսությունը զբաղվում է նաեւ Հայաստանում գտնվող ամերիկացիների գրանցման, նրանց հետ կապված այլեւայլ խնդիրների հարցերով:

«Այստեղ իրական իրավիճակը բարդ է, մեր քաղաքացիների դեմ ոտնձգության որեւէ դեպք չի գրանցվել, ոչ ոք չի թալանվել կամ կողոպտվել», ասաց տիկին Լիբերմանը: Ինչպես, կարող են առանձնություններ լինել, բայց դա էլ հյուպատոսի համար բնական, քանի որ «հայերը շատ հյուրասեր են»: Իսկ ինչ վերաբերում է ԱՄՆ գնացողների թվային համեմատությանը, ապա եթե այլ երկրներից Ամերիկա են մեկնում ամռանը հանգստանալու համար, ապա Հայաստանից՝ մեկնողների թիվը ավելանում է ձմռանը:

ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թմրամոլությունը «նվազում» է ...

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հայաստանի 100 հազար բնակչի թվին համապատասխանում է 0.6 թմրամոլ: Այս մասին վկայում է թմրամոլության մասին Հայաստանում եղած պաշտոնական տեղեկատվությունը: Եւ չնայած օրեցօր ծաղկում է առում թմրաբիզնեսը, պաշտոնական տվյալները վկայում են թմրամոլության նվազման մասին: Ինչ վերաբերում է տոքսիկոմաններին, ապա նրանց մասին վերջին տվյալները ստացվում են 0 թվանշանով:

... Ամուսնությունները նույնպես

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Երեւանի ամուսնության պալատի տվյալներով, այս տարի մայրաքաղաքում գրանցվել է 3355 ամուսնություն: Նախորդ տարվա համեմատությամբ ամուսնությունները այս տարի նվազել են 1337-ով, իսկ ամուսնալուծությունները՝ ավելացել 329-ով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. նոյեմբերի 17-ին մետրոյի գնացքում կորել է սեւ պայուսակ («դիպլոմատ») «ԷՏԳ» եւ «Տիգրան» ՍՊԸ-ների փաստաթղթերով: Գտնողին խոստանում ենք դրամական պարգեւ: Հեռ. 56-05-01, 55-12-73:

ԲՈՂՈՔ

Հայկական բժշկական ինստիտուտի ուսանողների ծնողները դժգոհում են

Նոյեմբերի 17-ին Հայկական բժշկական ինստիտուտի ուսանողների շուրջ 200 ծնողներ հավաքվել էին հանրապետության կառավարության շենքի առջեւ իրենց դժգոհությունը եւ պահանջները հայտնելու կառավարության ղեկավարությանը. «1990 թ. օրինական ճանապարհով կազմակերպված եւ մինչեւ օրս գործող Հայկական բժշկական ինստիտուտը չի արտոնագրված եւ մեզ՝ ծնողներիս անհանգստացնում է մեր երեխաների հետագա ճակատագիրը»: Էմմա Օրբելյանը, Վազգեն Ստեփանյանը, Էլիզա Գեւորգյանը, Աշոտ Հակոբյանը եւ ուրիշներ իրենց զայրույթը հայտնելով առողջապահության նախարարության կարգադրության դեմ, որով բժշկական հաստատություններին արգելվում է աշխատանքի ընդունել այդ ինստիտուտի ուսանողներին ու շրջանավարտներին, նշում էին, որ «Էրեբունի» բժշկական կենտրոնի բազայի վրա հիմնադրված ինստիտուտը համալրված է լավագույն դասախոսական կազմով՝ 2 ակադեմիկոս, 20 պրոֆեսոր, գիտության 41 թեկնածու եւ դոցենտ: Նրանց կարծիքով նոր ինստիտուտի «չարտոնագրման հիմնական պատճառը Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական ինստիտուտի ղեկավարության կողմից ստեղծված արգելքներն են»:

Հայկական բժշկական ինստիտուտի ուսանողների ծնողներին պետնախարար Ա. Ղազարյանի աշխատակազմի ղեկավար Բալայանը հայտարարեց, որ պետնախարարը նրանց կընդունի հաջորդ օրը ժամը 15-ին:

Այսօր կառավարության ընդունարանում հայտնեցին, որ ԳԽ արտահերթ նիստի կապակցությամբ պետնախարարը եւ աշխատակազմի ղեկավարները ուսանողների ծնողներին ընդունել չեն կարող, որ պետնախարարը խոսել է բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարարի հետ եւ պետք է պատասխան ստանալ նրանից:

Այդ պատասխանը չբավարարեց ծնողներին, եւ նրանք որոշեցին երկուշաբթի օրը դիմել վարչապետին:

Յու. Ս.

ԼԻԲԵՐԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
[illegible] ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / [illegible]81841
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումներ «Ազգ» թերթի
Azg Armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱԶԳ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ուկրաինայում բարեփոխումներն սկսվեցին

Խ ՍՀՄ-ի փլուզումից հետո անցել մի քանի տարի է, ինչ Ուկրաինայում խոսում են շուկայական տնտեսության ուղղված բարեփոխումների անցկացման մասին։ Բայց առաջին իրական քայլը կատարվեց միայն վերջերս։ Նոյեմբերի 10-ին նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի «Գյուղատնտեսական արտադրության ոլորտում բարեփոխումների տեմպերի արագացման անհետաձգելի միջոցառումների մասին» հրամանագրով թույլատրվեց հողի մասնավոր սեփականությունը։ Նախագահական հրամանի համաձայն, հողային փայաբաժնի իրավունքը կարող է լինել առուվաճառքի, նվիրատվության, փոխանակման, ժառանգման, գրավի առարկա։ Այսպիսով, սկսվում է հողային բարեփոխում։ Չի կարելի ասել, թե վերոհիշյալ հրամանագիրն առանձնանում է շուկայական բարեփոխումների մյուս միջոցառումներից։ Այսպես, նոյեմբերի 16-ին Ուկրաինայի կառավարությունը որոշում ընդունեց էլեկտրաէներգետիկայում շուկայական բարեփոխումներ սկսելու մասին։ Ուկրաինայի էներգետիկ համակարգի վերակառուցման նախագիծը էներգետիկայի նախարարության պատվերով մշակել է ամերիկյան «Պուսնամ Բաուես» ֆիրման (դրա արժեքը երկու միլիոն դոլլար է)։ Նախագծով նախատեսված է համակարգն այնպես կառուցել, որ մասնավոր անձանց շահույթը մուտք գործի ընդհանուր հիմնադրամ, իսկ շահույթի բաշխումն իրականացվի սահմանված համամասնությամբ։

Մենք դիտավորյալ մեր ուշադրությունը բևեռեցինք Ուկրաինայի ղեկավարության հենց այդ երկու կարևոր որոշումների վրա, քանզի դրանց կենսագործումից է կախված Ուկրաինայի պետության հետագա տնտեսական զարգացման միտումը։ Թեև վաղուց ժամանակն էր շուկայական տնտեսությանը վերաբերող հայտարարություններից անցնելու գործի, այնուամենայնիվ, հանրապետության ղեկավարության վերջին արմատական քայլերը թելադրված են Միջազգային վալյուտային հիմնադրամի պահանջներով, որն իր տնտեսական օգնությունը շաղկապում է բարեփոխումների անցկացման հետ։ Ուկրաինան ստիպված է հաշվի առնել այդ պարագան։ Անզեն ինչից երևում է, որ Ուկրաինայում բարեփոխումների ընթացքը կախված է հիմնականում արտաքին օգնությունից։ Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունները «չեն շտապում», իսկ Ռուսաստանն ի վիճակի չէ դրամով օգնել։ Սակայն ամեն ինչ չէ, որ այդքան մռայլ է։ Ուկրաինացի դիտորդները միահամուռ պնդում են, որ միայն Ռուսաստանի հետ ակտիվ երկխոսությունը կունենա դրական արդյունք։ Օրինակ, Ուկրաինան ցանկանում է գազի դիմաց Թուրքմենիային վճարել պարտքերը, մինչդեռ Ռուսաստանի հանդեպ իր պարտքի վճարումը, որ կազմում է մոտ 7 տրիլիոն ռուբլի, կրկին հետաձգել է մինչև 1995 թ. փետրվարի վերջը։

Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչման իր պաշտոնական շրջագայություններում հիմնականում զբաղվում է տնտեսական օգնության որոնմամբ։ Այսպես, սեպտեմբերին նա Կանադայի կեամիլթոնյան ուկրաինական համայնքից օգնություն խնդրեց հիմնականում ներդրումների ձևով։

Դրա հետ մեկտեղ Ուկրաինայի ղեկավարության նմանօրինակ անկախ քայլերն այնքան էլ դուր չեն գալիս Մոսկվային։ Համենայն դեպս, Բորիս Ելցինի Ուկրաինա կատարելիք վերջին այցը հետաձգվեց շատ հասարակ պատճառով. պատրաստ չեն ռազմական երկկողմ պայմանագրի և ռուս-ուկրաինական հարաբերությունների հիմնական հարցերին նվիրված համաձայնագրերի փաստաթղթերը։ Ինչպես նշեց Ռուսաստանի նախագահի միջազգային գործերի գծով օգնական Դմիտրի Ռյուրիկովը, «երկու երկրների փորձագետները հիմնական ուշադրությունը նվիրում են Սևծովյան նավատորմի և նախկին ԽՍՀՄ պարտքերի ու ակտիվների բաժանման խնդիրներին, ինչպես նաև Ռուսաստանին Ուկրաինայի պարտքի հարցերի կարգավորմանը»։

Եվ երբ Սևծովյան նավատորմի հարցը կարելի է գրեթե լուծված համարել, ապա Ղրիմի կարգավիճակի հարցը դեռևս մնում է «բաց» ճանաչման փուլում։ Ինչպես նշում են տեղացի դիտորդները, քանի որ Ղրիմի նախագահական և օրենսդիր իշխանությունները ոչ մի կերպ չեն կարողանում միմյանց հետ կիսել իշխանությունը, Ուկրաինայի Գերագույն խորհուրդն արդեն չորրորդ անգամ Ղրիմի պաշտոնական իշխանություններին զգուշացրել է, որ եթե նրա օրենքները չհամապատասխանեցվեն Ուկրաինայի օրենքներին, ապա Ղրիմը ստիպված կլինի բավարարվել մարզի կարգավիճակով։ Եվ նույն հիմնավորմամբ Ուկրաինայի Գերագույն խորհրդի նոյեմբերի 17-ի որոշմամբ չեղյալ համարվեցին Ղրիմի Հանրապետության ընդունած այն օրենքներն ու որոշումները, որոնք հակասում են Ուկրաինայի սահմանադրությանը։

Ուկրաինան իր արտաքին տնտեսական գործունեության մեջ կողմնորոշվում է նաև դեպի նախկին Միության ուրիշ հանրապետություններ։ Մասնավորապես արդեն գրվել է Հայաստանի, Վրաստանի, Ուզբեկստանի, Թուրքմենիայի և այլ հանրապետությունների հետ Ուկրաինայի ստորագրած պայմանագրերի մասին։

Թվարկված բոլոր փաստերը և տրամաբանական հետևությունները վկայում են, որ Ուկրաինայում բարեփոխումների հիմնական և միակ երաշխավորը մի կողմից նախկին խորհրդային հանրապետությունների հետ արտաքին տնտեսական կապերի ակտիվացումն է, մյուս կողմից արևմտյան միջազգային ֆինանսական շրջանակների հետ կապերի ամրապնդումը։

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Պատմագիտության թեկնածու

ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ

Միայն հուշը կարող է փրկել վրաց-աբխազական բանակցությունները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ։ Ժնևում կայացած բանակցությունների արդյունքները վրացական ռազմիչին տրված հարցադրումը այնպես է մեկնաբանել վրացական պատվիրակության ղեկավար Ջաբա Իոսելիանին։ Նրա խոսքերով Աբխազիայի քաղաքական կարգավիճակի քննարկումը մտել է փակուղի։ Վրացական կողմը ելնում է Վրաստանի տարածքային ամբողջականության սկզբունքից, իսկ աբխազականը պնդում է երկու իրավահավասար սուբյեկտների միջև դաշնակցային հարաբերությունների հաստատման անհրաժեշտությունը։ Ջ. Իոսելիանին գտնում է, որ Ժնևի բանակցություններից ոչ մի բան չի կարելի սպասել։ Նրա խոսքերով, փորձագետներից շատերը հոռետեսորեն են գնահատում բանակցությունների ընթացքը։

Պակիստանցիների որդիները կողոպտում են օտարերկրյա հյուրերին

ԲԻՇԿԵԿ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ. ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ։ Կիրգիզստանի իրավապահ մարմինների աշխատակիցները ձերբակալել են մի հանցախումբ, որը Բիշքեկում զբաղված էր օտարերկրացիներին կողոպտելով։ Կարևոր հետաքննության ընթացքում պարզվել է, որ հանցախմբի միջնորդներից մեկն կը, երբ հաջողվեց պարզել նրանց ինքնությունը։ Դրանք հանրապետության բարձրաստիճան պաշտոնյաների՝ փոխնախարարի, դատախազի, իրավական մարմինների մի շարք պատասխանատուների որդիներն են։ Հանցագործների պատճառով կախված են արտերկրյա շատ հյուրերի(?) ... չեն հրապարակվում։

Միաժամանակ Կիրգիզստանում ԱՄՆ-ի դեսպանությունը դիվանագիտական աշխատողների շրջանում տարածել է հուշագիր անվտանգության պահպանման միջոցառումների մասին։ Հանրապետությունում եղած օտարերկրացիներին խորհուրդ չի տրվում միայնակ հայտնվել փողոցներում, բացել դուռը, երբ նույնիսկ դա պահանջում է միլիցիայի համազգեստով մեկը։ Դրանք կատարվել են նաև ներգործության և արտասովոր(?) խաչարության օրերում հետախուզական մարմիններ։

ՄՈՍԿՎԱ

Բենզինի ճգնաժամը ահազանգ

Նավթամթերքների հաստատագրված գներ բեկանելու նպատակով արված սադրանք է գնահատել ՌԴ վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը Մոսկվայի բենզալցման կայաններում տիրող բենզինի ճգնաժամը։ Այդ միջադեպը, նրա ասելով, նախազգուշացնող ահազանգ է կառավարությանը։

Սակայն, ինչպես ընդգծել է էկոնոմիկայի փոխնախարար Յակով Ուրինսոնը, դա կործանարար կլիներ կառավարության համար, քանի որ որևէ տեսակի արտադրանքի գնի հաստատագրումը կհանգեցնի նմանատիպ դիմումների շարանի և մյուս արտադրողների կողմից։ Կառավարությունը նավթի և նավթամթերքների գների ազատականացման կուրս է որդեգրել, որը վերջին հաշվով գները հասցնելու է համաշխարհային մակարդակի։

Մոսկվայում բենզինի ճգնաժամի հարցում, նրա կարծիքով, մեղավոր են հենց տեղական իշխանությունները։ Տվյալ դեպքում հաստատագրված գնի հետևանքով բարձրացել է նրա պահանջարկը և վերջնահաշվում հանգեցրել անօրինական վաճառքի։ Ինչպես հայտարարել է Յակով Ուրինսոնը, նավթամթերքների գների նախատեսված ազատականացումը տեղի կունենա աստիճանաբար և, կտրուկ ցնցումները բացառելու համար, կկարգավորվի կառավարության կողմից։

ԿԱՍՊԻՑ ԾՈՎԸ

Նավթային կոնսորցիումում Իրանի մասնակցությունը կախված է Ռուսաստանից

ԲԱՔՈՒ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հեյդար Ալիևի Մոսկվա կատարած այցի հիմնական պատճառը Բաքվի նավթի արդյունահանման հարցերով նավթային կոնսորցիումի կազմի ընդլայնման հիմնախնդրում Ռուսաստանի դիրքորոշման հստակեցումն էր։ Ադրբեջանը որոշել է նավթի իր բաժնի 5 տոկոսը տրամադրել Իրանին, ինչը պարտավորեցնում է Իրանին նավթային նախագծի մեջ համապատասխան հարաբերակցությամբ ֆինանսներ ներդնել արևմտյան նավթային ընկերությունների հետ հավասար։ Նախագծի ֆինանսական կողմի մանրակրկիտ ուսումնասիրումը Ադրբեջանին համոզեց նավթային հանքավայրերի վերամշակման մեջ իր 20 տոկոս բաժնին համապատասխան ներդրումների անհնարինությունը։ Ինչպես նոյեմբերի 18-ին հաղորդել է BBC ռադիոկայանը, իրազեկ աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ Ադրբեջանի և Ռուսաստանի նախագահների միջև երկարատև բանավեճ է տեղի ունեցել այս հարցի առիթով։

Ռուսաստանի ԱԳՆ-ն պնդում է, որ Ռուսաստանին պատկանի ավելի շատ արդյունահանվող նավթ, քան նախատեսված է պայմանագրով։ Իսկ Վ. Չեռնոմիրդինի դիրքորոշումը պայմանագրի նկատմամբ, ընդհակառակը, դրական է։ Այսպիսով, Բորիս Ելցինը, արտահայտելով իր դիրքորոշումը, ստիպված էր ընդհանուր հայտարարի գալ իր նախարարների պաշտոնյաների հետ։ Հանդիպման ընթացքին հետևող դիտորդները առավել քան վստահ են, որ ծայրահեղ դեպքում, Բորիս Ելցինը չպետք է մերժի նավթային կոնսորցիումում Իրանի մասնակցությունը, քանի որ Թեհրանը, թեև շատ փոքր չափով, սակայն Անդրկովկասում դառնում է արևմտյան բիզնեսի, իսկ մյուս կողմից ստեղծվում է Իրանի և Ռուսաստանի միջև համագործակցության առաջացման նոր գործոն։ Ադրբեջանցի վերլուծողների կարծիքով, Հեյդար Ալիևը, Թեհրանին տրամադրելով իր բաժինը, չի վնասում ազդեցիկ արևմտյան ընկերությունների շահերին։ Կրճատելով նավթից հեռանկարային շահույթի իր բաժինը, Հեյդար Ալիևը, ներկա իրավիճակում կճանաչի Ադրբեջանի վաղվա վերակառուցող տնտեսության ապահովման համար անհրաժեշտ միջոցներ։ Միաժամանակ Բաքուն անտեսում է այս տարածաշրջանի քաղաքական կայունությունը։

Անձնապես Հեյդար Ալիևին մոտ կանգնած աղբյուրները հաղորդում են, որ Ադրբեջանը չի պահանջել հարցի անհապաղ պատասխան։ Բորիս Ելցինը և Հեյդար Ալիևը պայմանավորվել են այս հիմնահարցը լուծել ավելի ուշ։ Իսկ մինչ այդ ռուս մասնագետները մանրակրկիտ կուսումնասիրեն նավթային տեղամասերի վերամշակման մեջ Իրանի մասնակցության հնարավոր հետևանքները։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կոստիկովը հրաժարական տվեց

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ ՌԴ նախագահի մամլո քարտուղար Վյաչեսլավ Կոստիկովը հրաժարական տվեց։ Նախագահի մամուլի գրասենյակը այսօր հաստատել է պաշտոնազրկման լուրը, սակայն ոչինչ չի ասվել այս հեռացման դրդապատճառների մասին։ Նախօրեին Կոստիկովը հայտարարել է, որ անցած շաբաթ ինքը հրաժարականի խնդիրը քննարկել է նախագահ Ելցինի հետ՝ նույնպես չնշելով դրա պատճառը։ Հիշեցնենք, որ սեպտեմբերի վերջին հաղորդագրություններ էին ստացվում այն մասին, որ Կոստիկովն ու նախագահի այլ օգնականներ կանգնած են պաշտոնազրկման վտանգի առաջ՝ Ելցինի հետ տարաձայնություններ ունենալու պատճառով։ Այդ հաղորդագրությունները հիմնավորվում էին այն հանգամանքով, որ նշված անձինք չուղեկցեցին Ելցինին ԱՄՆ կատարած այցի ժամանակ։ Հետագայում, սակայն, այդ հաղորդագրությունները հերքվեցին։

Վայազին հանդիպել է Ադրբեջանի ղեկավարների հետ

ԲԱՔՈՒ, 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Իրանի արտաքին գործոց փոխնախարար Մ. Վայեզին հանդիպել է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիևի, խորհրդարանի նախագահ Ռասուլ Գուլիևի և արտաքին գործոց նախարար Հասան Հասանովի հետ։ Հանդիպումների նպատակը ենթադրաբար դեկտեմբերին Իրանի խորհրդարանի նախագահ Նատեղ Նուրիի Ադրբեջան այցի նախապատրաստումն է։ Հ. Հասանովի հետ հանդիպման ընթացքում քննարկվել է Կասպից ծովի կարգավիճակի հարցը։ Բացառված չէ, որ շոշափվել են նաև «կասպիական նավթային գործարքում» Իրանի մասնակցության հետ կապված հիմնախնդիրներ։ Հեյդար Ալիևը հանդիպման ժամանակ Իրանի արտաքին գործոց փոխնախարարին երախտագիտություն է հայտնել Ադրբեջան ալյուրի և ցորենի մատակարարումների համար։

ԿՈԲՐԱ

«Կոբրա» ընկերությունն առաջարկում է փոխանցումային վճարմամբ

- վառելանյութ (բենզին, դիզ. վառելիք)
- ալյուր
- կարտոֆիլ

Ընկերության ապրանքների խումբը կազմակերպում է առևտրային կոմիսիոն ծրագրով, որոնց դիմելում գները ձեռնտու տալիս

- ապրանքները ձեռք բերել շուկայականից մինչև 30 տոկոս ցածր գնով
- ունենալ մշտական մատակարար
- չկատարել տեղափոխման ծախսեր

Ընկերությունն իր խանութի դռներն է բացում Ձեր առաջ Կիևյան 7 հասցեով և առաջարկում.

ա) սննդամթերք՝ գաֆեներ, շոկոլադ, կոնֆետներ և այլն

բ) արդյունաբերական ապրանքներ՝ նավթամթերք, կենցաղային, քիմիական և այլ ապրանքներ

Ընկերությունը պատրաստ է մեծածախ և մանրածախ կարգով իրացնել Ձեր ապրանքները։

Հասցեն՝ Բաղրամյան 30
Հեռախոսներ՝ 22-81-86, 22-32-79, 22-02-74

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

[illegible]

ԴՊՐՈՑ

Հայկական կրթությունը վտանգավո՞ր է առողջության համար

[illegible]

[illegible]

ԱՐՄԱՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՀՈԳՍԵՐ

Ավտոբուսներին էլ է բնական գազ պետք... երբ ճարվի

Նորից քաղաքային էլեկտրատրանսպորտը աշխատում է ընդհատումներով, եւ մարդիկ հարկադրված են ոտքով կիլոմետրեր անցնել: Երթուղային տաքսիները ամենքի գրպանի բանը չեն: Ավտոբուսային հաղորդակցությունն էլ իրենց հերթին տրտնջում են, որ վառելանյութը թանկ է, եկամուտը չի ծածկում մեքենաների սպասարկման ծախսերը:

Այստեղ փրկության միայն մեկ միջոց կա. ավտոբուսները բնական գազով աշխատեցնելը: Սակայն մայրաքաղաքի եւ միջքաղաքային երթուղիներում աշխատող ոչ բոլոր ավտոբուսներն են, որ ունեն բնական գազով աշխատելու հարմարանքներ: Ինչ խոսք, գազով աշխատող ավտոբուսները քիչ են եւ մարդկանց տեղափոխման ամբողջ ծանրությունը հոգալ չեն կարող: Այնուամենայնիվ դրանց անխափան աշխատանքի ապահովումը մի բան է, որ չափով կարող է թեթեւացնել վիճակը: Երբ հանրապետությունը բնական գազ չի ստանում, կամ ստացվող գազի ծավալը անբավարար է, ապա դրան զուգահեռ նվազում է երթուղիներ դուրս եկող գազով աշխատող ավտոբուսների քանակը: Այդպիսիք կարող են օրվա ընթացքում լիցքավորվել երկու անգամ եւ ավելի շատ կիլոմետրաժ կատարել: Բայց Հայգազկոնցեռնի ավտոմեքենաների գազի լիցքավորման Նուբարաշենի կոմպրեսորային թիվ 1 կայանն էլ իր հոգսերն ունի: Այն հիմնադրվել է 1986 թվականին, երբ բնական գազով լիցքավորվող դեռ հատուկենտ ավտոմեքենաներ կային: Այն ժամանակ կայանում գործում էր լիցքավորման ընդամենը 3-4 կետ, եւ դա լրիվ բավարարում էր պահանջարկը: Նվազեց հեղուկ վառելանյութը, աստիճանաբար ավելացավ բնական գազով աշխատող ավտոմեքենաների խանակը, եւ դրանց սպասարկումն ապահովելու համար ավելացավ նաեւ լիցքավորման կետերի թիվը: Այժմ կայանն ունի լիցքավորման 8 կետ, որոնք օրվա ընթացքում ի վիճակի են լիցքավորելու 500-600 ավտոմեքենա: Սակայն, ինչպես ժողովուրդն է ասում՝ երկու երնեկ մեկտեղ չի լինում: Գազի լիցքավորման Նուբարաշենի կայանում նկատեցինք լիցքավորման սպասող ավտոմեքենաների մեծ հերթեր: Պարզվեց, որ այստեղ էլ իրենց սեւ գործն են անում էլեկտրաէներգիայի անջատումները, ինչպես նաեւ ներմուծվող գազի ծավալների կրճատումները:

Կայանի հերթափոխի պետ, ինժեներ Աղասի Մարգարյանը տեղեկացրեց, որ հերթերի գոյացման պատճառը հիմնականում հոսանքի անջատումներն են: Գազի բավարար ճնշման դեպքում մեկ մեքենան լիցքավորելու համար պահանջվում է 10 րոպե, իսկ երբ նվազում է, այդ տեւողությունը կրկնապատկվում, եռապատկվում է:

Քանի որ գազի ներհոսքի ապահովումը մեր օրերում նույնիսկ խոսք պետական, կառավարական խնդիր է, ապա կարելի է կայանը մասամբ էլեկտրաէներգիայով ապահովել, երբ այն դասվի էլեկտրաէներգիայով մասամբ ապահովվող ձեռնարկությունների շարքին: Այդ դեպքում առնվազն գազի բավարար քանակ ունենալու ժամանակ հնարավոր կլինի կրճատել լիցքավորման կայանի պարապուրդները, վերացնել հերթերը, ինչ որ չափով բարելավել տրանսպորտային միջոցների անխափան աշխատանքը:

Կար ժամանակ, երբ լիցքավորման աշխատանքներին խանգարում էր նաեւ դեպի կայան տանող ճանապարհների ու կայանի տարածքի անբարեկարգ վիճակը: Այժմ արդեն դա վերացվել է: Բացի այդ, առաջին անհրաժեշտության օբյեկտներին սպասարկող ավտոտրանսպորտի՝ ավտոբուսների, երթուղային տաքսիների, հաց, այլ սննդամթերք տեղափոխող մեքենաների արտահերթ սպասարկման համար հատկացվել է լիցքավորման 4 կետ ու բացվել է կայան մուտք գործելու առանձին ճանապարհ: Կայանում սպասարկման բարելավմանը մեծապես նպաստում է նաեւ տեղադրված համակարգիչների առկայությունը, ինչը բացառում է խորթ երեւույթների կիրառումը աշխատանքում: Երթուղիներում ավելի շատ ու ավելի երկար ժամանակով ավտոբուսների աշխատանքն ապահովելու համար գուցե անհրաժեշտ է լիցքավորման կայաններում ավելացնել լիցքավորող կետերի թիվը եւ գոնե ցերեկային ժամերին դրանք էլեկտրասնուցմամբ ապահովել:

ԴԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԳՅՈՒՂ

Ջրաղացները ավերվել են, էլաղացները չեն գործում

[illegible]

Գ. Գ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

Հնօրյա ու գեղատեսիլ Պրահայի կենտրոնում, հինավուրց մենաստաններից մեկի ներքնահարկում է գտնվում նորաբաց հայտնի «Գոլեմ» ակումբը: Դա ազատ ձեռնարկչության առաջամարտիկների մասնավոր հավաքատեղին է, որն ստեղծվեց 1989 թ. «թավշյա հեղափոխությունից» հետո: Ակումբի մասնակիցներից յուրաքանչյուրի կարողությունը չափվում է տասնյակ եւ նույնիսկ հարյուր միլիոնավոր կրոններով: Ակումբի հիմնադիրներից մեկը 48-ամյա Մարտին Կրասուցկին ժամանում է սեփական ավտոմեքենայով: Հեռավոր ճանապարհորդություններ կատարելիս նա օգտվում է «Չեսնա» մասնավոր ինքնաթիռից:

գում էր Շվեյցարիային եւ ամեն Ֆրանսիային հավասար կենսամակարդակ:

«Գոլեմ» ակումբը ծագեց առաջ 1991 թ. ամռանը, երբ նոր ձեռնարկատերերին առաջարկեց վերականգնել գործարարության վաղեմի ավանդույթները: Ակումբն ընդունում է միայն յավագույն եւ ազնիվ գործարարներին, իր դուռը փակելով նախկին ապարատչիկների եւ խարդախ առեւտրականների առջեւ: Ակումբի նախագահ Թոմաս Պոլանսկին, որը Օհայոյի համալսարանի դասախոսի աստիճան ունի, պարզաբանում է, որ ընկերությունները պետք է կարողանան ապացուցել իրենց եկամուտների աղբյուրները: Կեղծիքի

տեղեկանքի նախագահի նախկին կոմսոմոլական է: Հոլանդիայի հետ բարդ բանակցություններ են ծավալվում սեփականաշնորհման, առաջադասի, դրամական շրջանառության եւ ամբողջական խաղախաղությունների շուրջ:

Վերջերս Հոլանդիայից եկած երկու գործարարներ Մարտին Կրասուցկին խնդրեցին օգնել ներդնելու մի քանի միլիոն դոլար: Տարբեր հայտանշաններից Կրասուցկին արագորեն հասկացավ, որ խոսքը կեղտոտ փողերի «լվացման» մասին է, եւ մերժեց նրանց: Ինչ վերաբերում է ռուսական մաֆիային, Կրասուցկին ասում է, որ դեռ վերջերս զգացվում էր դրա ներկայությունը: Բայց այժմ չեխերն են,

ԵՎՐՈՊԱ

Պրահա. Ազնիվ միլիոնատերերի ակումբը

Կրասուցկու կարծիքով, Չեխիայում բարեփոխումները այնքան էլ արագ չեն կատարվում: Մարտին Կրասուցկին Չեխիայում 70-ական թթ. հայտնի դարձավ իր ցուցային նկարչությամբ, իսկ այսօր ծայրահեղականների «Բոնտոն» ֆիրմայի եւ մի քանի խանութների տերն է: Նա ունի նաեւ ռադիոկայան, կինոստուդիա, ինչպես նաեւ տեսաֆիլմերի վարչություն: Կրասուցկին երազում է նմանվել Ռուպերտ Մերդոկին եւ Ակիոյի Մորիտային: Նա ցանկանում է Պրահայի կենտրոնում կառուցել «Բոնտոնլենդ» անունը կրող ծայրահեղականների մեծ խանութ:

Այս տեղեկությունները հաղորդող «Լ՛ Էքսպրես» հանդեսը նշում է, որ ամեն ինչ սկսվեց 1989 թ. փարոսից: Այն ժամանակ ո՞վ կարող էր կարծել, թե մինչեւ տարեվերջ կոմունիզմ այլեւս չի լինի: Կրասուցկին այդ ժամանակ մի քանի ընկերների հետ հիմնեց երաժշտական ծայրահեղականներ արտադրող ու վաճառող ոչ պետական կոոպերատիվ: Դրա արտադրանքը մեծ հաջողություն ունեցավ, իսկ Կրասուցկին լուրջ բարեգործություններ ունեցավ գալստի ոսկի կանխիկության հետ: 1990 թ. նրա արտադրանքի սեփականաշնորհման ընթացքում կազմեց 47 մլն կրոն, իսկ այս տարի կանցնի 500 մլն-ից (շուրջ 100 մլն ֆրանկ): Կրասուցկու դասը Կարել Կոտրբան նույնպես գործարար էր եւ կոմունիստական վարչակարգի օրոք դատապարտվել էր 8 տարվա ազատազրկման: Նրա համար պարզ այն էր, որ հարստացել էր նախահեղափոխական ժամանակաշրջանում Մասարիկի հանրապետության տարիներին դեռեւս վերականգնման ընթացքում: Այդ տարիներին Չեխոսլովակիան ազգային համախառն արտադրանքով գերազանց-

րի 50 անդամները, որոնց մեջ կա երկու կին, իրենց մասնավոր գործն ունեն: Կարեւոր է համարվում, որ իսկական ձեռնարկչը կարողանա նաեւ օգնել ուրիշին: «Գոլեմ» ակումբը շատ մեծ ազդեցություն ունի երկրի քաղաքական իշխանության վրա: Ակումբի մասնակիցները ձգտում են պետությանը ոչ միայն մասնավոր ձեռնարկատերերի շահերը, այլեւ նույնպես երկրի տնտեսական բարեփոխումներին: Երաժշտության չափանիշներին համապատասխան Չեխիայում ձգված հարկային նոր համակարգը նրանց միանգամայն բնական է թվում: Ամեն երեկոյան ակումբը ուշ է բացվում: Հյուրերի թվում են եղել նախագահ Վացլավ Հավելը եւ վարչապետ Վացլավ Կլաուսը: Վերջինս ակումբի դասախոս անդամն է, ինչպես եւ առեւտրի ու արդյունաբերության գործանկյա նախարար Վլադիմիր Դլոհին, որը Կրա-

բացահայտման դեպքում նրանք կարտաքսվեն խայտառակ ձեւով: Ակումբ

որ փորձում են զարգացնել ճանապարհներով տեղեկություններ կորզել ակումբի գործունեության վերաբերյալ: Վերջին երկու տարում չինական կողմը կայուն է, գործազրկությունը կազմում է մոտ 4 տոկոս, թեեւ այն կարող է աճել տնտեսական ձեռնարկությունների վերակառուցման ավարտից հետո: Ճիշտ է, «չեխական հրաշքը» չի վերաբերում երկրի ամբողջ բնակչությանը: Բայց երկրի խաղաղացիները չեն հանդուրժում: Դրա բնորոշ առանձնահատկությունն այն է, որ չեխերն ամենեւին չեն ցանկացել ընկղմվել իրենց բնակավայրերը: Վերջերս նկատվում է զբոսաշրջիկների անկարգային ներհոսք: Չեխիայում այժմ հազվադեպ են նաեւ ազնիվ գործարարներ ու ձեռնարկչներ կան, որոնց ցանկերի ընդհանուր այդ երկրին այլեւս նման չէ ավելի վիճակում հայտնված արեւելաեվրոպական մյուս պետություններին:

Պատրաստեց

ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՔՐԵՅԱՆԸ

ԱՄՆ

Քըրք Քըրքորյանն ուզում է ավելացնել իր բաժնետոմսերը «Քրայսլերում»

«Ուոլ սթրիթ Ջորնըլ» օրաթերթն իր նոյեմբերի 15-ի համարում գրում է, որ «Քրայսլեր» ավտոմոբիլաշինական կորպորացիայի մեծագույն բաժնետեր Քըրք Քըրքորյանը հայտարարել է, թե ծրագրել է ավելացնել իր բաժինը ձեռնարկությունում, որի տնօրենների խորհրդից պահանջել է միջոցներ ձեռք առնել խթանելու բորսայում բաժնետոմսերի գինը:

Մասնագետների կարծիքով, գրում է թերթը, Քըրքորյանի այդ քայլը կարող է ներքին պայքար ստեղծել «Քրայսլերի» մեծացող կանխիկ գումարների վերահսկողության համար: Այդ գումարները ներկայումս հասնում են 6,6 միլիարդ դոլարի: Ընկերության մեջ հայազգի բիզնեսմենի բաժնեթղթերը կազմում են 9 տոկոս, որի համար նա պահանջում է ավելի մեծ դիվիդենդներ:

ՏԱՍՏԱՈՍ

Ֆրանսիան հավանաբար դուրս կբերի իր զինվորներին Բոսնիայից

ՓԱՐԻԶ, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ֆրանսիան դուրս կբերի իր զինվորներին Բոսնիայից եւ Հերցեգովինայից, եթե ԱՄՆ-ը եւս մեկ քայլ անի նախկին Հարավսլավիայի զենքի մատակարարումների նկատմամբ էմբարգոն վերացնելու գործում: Այս մասին այսօր Ազգային ժողովում խորհրդարանականների կողմից կառավարությանն ուղղված հարցերին պատասխանելով հայտարարել է Ֆրանսիայի պաշտպանության նախարար Ֆրանսուա Լեոտարը: Նրա խոսքերով, Վաշինգտոնը, հայտարարելով էմբարգոյի պահպանման նկատմամբ վերահսկողության դադարեցման մասին, ամբողջովին խախտել է ՄԱԿ-ի Անվ 713 բանաձեւը, որի օգտին ԱՄՆ-ը քվեարկել էր, եւ 1992-ին ՆԱՏՕ-ի ընդունած որոշումները:

Սիրիայից պահանջում են հարգել մարդու իրավունքները

ՀԵԼՍԻՆԿԻ, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: Մարդու իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող «Էմնիսթի ինթերնեշընըլ» կազմակերպությունը Սիրիային հորդորել է փակել դիմել՝ վերջ տալու մարդու իրավունքների խախտումներին: «Էմնիսթին» հայտարարել է, թե Սիրիան որոշ դրական քայլեր է կատարել 1991 թվականից ի վեր, սակայն հայտնել է, որ Դամասկոսը պաշտոնական միջոցառումներ չի ստանձնել մարդու իրավունքների յարաբերումների դեմ, ուստի պահանջում է, որ Սիրիան արագացնի անարդարացիորեն կալանավորների ազատումը եւ հաշիվ տա բոլոր նրանց համար, ովքեր անհետացել են կամ մահացել կալանքի տակ եղած ժամանակ:

Քրդական նոր կուսակցություն Թուրքիայում

Թուրքական մամուլի համաձայն, օրերս պատրաստություններ են կատարվում Թուրքիայում քրդական մի նոր կուսակցություն հիմնադրելու, որի նախաձեռնողն է շինարարության նախկին նախարար Շերաֆեդդին Էլչին: Նա հայտարարել է, թե իրենց նպատակն է ժողովրդավար, ազատական կուսակցություն ստեղծելը, որը տարբեր կլինի քրդական լուծարված ԴԵՊ կուսակցությունից: Այն հեռու է մնալու քրդական զինված կազմակերպության՝ PKK-ի հետ առնչություն ունենալուց:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Փորձագետները Քլինթոնին խորհուրդ են տալիս փոխել իր իմիջը

Շորտե՞ր, թե մարզասպորտներ: Բացառված չէ, որ նախագահ Բիլ Քլինթոնը ստիպված լինի կատարել այդ ընտրությունն առավոտյան ավանդական վազքի համար՝ ԱՄՆ-ի կոնգրեսի վերջերս տեղի ունեցած ընտրություններում դեմոկրատական կուսակցության կրած ջախջախիչ պարտությունից հետո: Դրանից սկիզբ առավ սուր բանավեճ այն մասին, թե ինչ է պարտավոր անել կառավարող կուսակցությունը դրությունը փրկելու նպատակով: Քանի որ, ըստ հասարակական կարծիքի հարցման, նախագահ Բիլ Քլինթոնը անձամբ է կրում հարցման արդյունքների հիմնական պատասխանատվությունը, ապա փորձագետները խորհուրդ են տալիս փոխել նախագահի «իմիջը»՝ ձեւավորելով նրա քաղաքական դիրքորոշումներն ու դրույթները:

Մեա առաջատար փորձագետների կարծիքը, որոնք արդյունք վաճառելու խորհուրդներ են տալիս խոշորագույն կորպորացիաներին. Բիլ Քլինթոնը պետք է հրաժարվի «մեռոնական բաժակավոր տղայի» կերպարից եւ վերջապես գրավեցնի նախագահական իր պաշտոնը: Նա չպետք է իրեն պահի ժողովրդականություն վայելող սադիստու վարողի պես, ասել է «Միզըլ ընդ գեյլ» ազդեցիկ գովազդային ընկերություններից մեկի ներկայացուցիչ Ալան Միզըլը: Ճգնաժամային իրավիճակ է, եւ այն թելադրում է ոչ ավանդական մեթոդներ, իր հերթին հայտարարել է Հարավային Կարոլինայի համալսարանի ճգնաժամերի կառավարման կենտրոնի տնօրեն Իեն Միտրոֆը:

Վարքի եւ արտաքին տեսքի բարեփոխման ի՞նչ խորհուրդ են տալիս «իմիջ մեյքըրները»: Բիլ Քլինթոնն այժմ չափազանց մաշված է, նա պատրաստակամորեն ներգրավում է հավաքվածների մեջ, հաղորդակցվում նրանց հետ:

Մեծ նախագահները մանրամասնորեն ընտրում են զանգվածների առջեւ հայտնվելու դեպքերը: Պարկ է հրաժարվել Դոլիվուդով չափազանց հրապուրվելուց. «Բարբարա Սթրեյզընդին պետք է հեռու պահել Սպիտակ տնից», խորհուրդ է տալիս Ալան Միզըլը, որով հետեւ ամերիկացիներից շատերը գտնում են, որ նախագահը շլացած է հոլիվուդյան շքեղությամբ: Բիլ Քլինթոնի նախագահությունը համբուրգերների եւ «արագ խոհանոցի» մյուս արտադրանքների նկատմամբ բացասաբար է անդրադառնում նրա կազմվածքի վրա, այդ պատճառով էլ վազքուղիներում նա ավելի լավ տեսք կունենա ոչ թե շորտով, այլ մարզական տաբատով... Պատկերավոր լեզու ինչ օգտագործելու եւ ավելի հաճախ մտերմ ուղղակի արտահայտելու խորհուրդ է տալիս «Լի փինեոր ընդ մարգիլես» գովազդային ֆիրմայի նախագահ Քլայվ Չացեթը, որի կարծիքով վատ չէր լինի հեռանել, եթե նկատի ունենանք, որ նրա խոսքը հաճախ են անում այնպիսի կոնցեպտներ, ինչպիսիք են «միլեթը» եւ «Մադոննան»: Նախագահին խորհուրդ են տալիս նաեւ ելույթների ընթացքում չխորանալ մանրամասների մեջ, քանի որ դա կարող է հոգնեցնել լսողներին: Պետք է աշխատել քաղաքական գովազդի բնույթը փոխել, որին այսօր չափից դուրս բնորոշ են ոչ թե կառուցողական բանավեճը, այլ կասկածի հարձակումները մրցակցի դեմ: Այդ ամենը կարող է մասնավ թվալ դեմոկրատների եւ անձամբ նախագահի ճակատագրի վճռման գործում, եթե մոռանանք, որ նոյեմբերի 3-ի ընտրությունների արդյունքների վրա անդրադարձավ ընտրողների՝ Բիլ Քլինթոնի հանդեպ ունեցած անձնական վերաբերմունքը: Դա սարակական կարծիքի հարցման համաձայն, նախագահի գործունեությունից 51 տոկոս դժգոհողներից 83 տոկոսը կողմ են եղել հանրապետականներին:

Մինչեւ 1996 թվականի նախագահական ընտրությունները քաղաքական օրացույցի հաշվարկով ինչ ժամանակ է մնացել, եւ Բիլ Քլինթոնին անհրաժեշտ է դրան ներկայանալ լավագույն այդ թվում եւ՝ մարզական տեսքով:

ԱՐՄԵՆՊ

ՓԱՐԻԶ

Ժակ Շիրակը Ֆրանսիայի նախագահության թեկնածու

Ֆրանսիայի Գոլիստական կուսակցության ղեկավար, Փարիզի քաղաքապետ Ժակ Շիրակը պաշտոնապես ներկայացրեց իր թեկնածությունը Ֆրանսիայի նախագահական առաջիկա ընտրություններին: Նա իր թեկնածությունը հայտարարեց նախանցյալին մի թերթի հետ ունեցած հարցազրույցում: 61 տարեկան Շիրակը, որ նախկին վարչապետ է, նախագահական թեկնածու էր 1981 եւ 1988 թթ. ընտրություններում, առանց հաջողության:

Առաջիկա տարի տեղի ունենալիք նախագահական ընտրություններում գլխավոր հավակնորդներ են համարվում ներկայիս վարչապետ Էդուար Բալադյուրը, սոցիալիստների նախագահ ժակ Դելորը, ինչպես նաեւ Ժակ Շիրակը: Առաջին երկուսը դեռեւս չեն հայտարարել իրենց թեկնածությունը:

Իր վերոհիշյալ հարցազրույցում Շիրակը խուսափեց դարձնել, որ բառն պայքար է սպասվում իր եւ վարչա-

պետ Բալադյուրի միջեւ: «Արտադրության աճը չի լուծելու անգործության հարցը, որն առաջանում է հասարակության տարանջատմամբ», ասաց Փարիզի քաղաքապետը, հա-

կադրելով Բալադյուրի հավատարմաններին:

Ժակ Շիրակը հավաստիացրեց, թե նախապես բնավ նպատակ չուներ համախմբել առաջ հայտարարելու իր թեկնածությունը, սակայն նկատի ունենալով, որ Բալադյուրի ու Դելորի ռեյտինգը հետզհետե բարձրանում է իր մրցակցության բացակայության պայմաններում, ստիպված է եղել «կանխահատարեն» հայտարարել իր թեկնածությունը:

Մեր այս տեղեկություններին հարկ է ավելացնել, որ նոյեմբերի 12-ին տեղի ունեցած Գոլիստական կուսակցության համագումարում Ժակ Շիրակը մի հուզիչ ճառ արտասանելուց հետո հրաժարվեց կուսակցության նախագահի պաշտոնից: Առժամանակ նրա արդար կփոխարինի կուսակցության գլխավոր քարտուղար Ալեն Ժյուպեն: Համագումարի ավարտին «նախաձեռնության եւ ազատության» ճակատը ձայնը տվեց Շիրակին, որ ստացավ ձայների 98,25 տոկոսը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Արմեն Կարապետյանի իտալական հյուրախաղերը

Իտալիայի Ֆայենցա քաղաքի Մազինի թատրոնում նոյեմբերի 17-ին տեղի ունեցավ համերգ: Դա յոթերորդն էր ամենամյա այն համերգների շարքում, որոնք ծնունդ է առել Կառլո Ալբերտի Կատելլի ընկերակցությունը:

Ամեն անգամ համերգը նվիրվում է համաշխարհային որեւէ նշանավոր անձի: Առաջին տարում 1987 թ., ծրագրի կենտրոնում էր Լուչիանո Պավարոտին, հաջորդ տարի՝ օպերային բեմի նշանավոր ռեժիսոր Վիտորիո Ռոսսին, 1989 թ. կոմպոզիտոր Լուչիանո Կայիլլին, ապա կին գրող Աննա Պոլլենտրի, հինգերորդ տարում կարկառուն դպրոցից Պիեռ Վան դեր Սլուսը, վեցերորդում հայտնի խմբերգավարներ Վիկտոր եւ Լիլի Գոնսալեսները, եւ վերջապես, յոթերորդ անգամ աշխարհահռչակ երգիչ, արվեստագետության լավագույն մեցցո սոպրանո Գրեյս Բամբրին, որ բեմի վրա փայլում է արդեն 30 տարուց ավելի:

Այստեղ այլուրիշ սովորություն կա. տասը շարքը դասական շրջադարձ է ստեղծվում: Գրեյս Բամբրին հանդես եկավ ընդամենը երկու կատարումով, իսկ մնացյալ համերգն անցկացրին այն արտիստները, որոնք արդեն համարվում էին նրա ներկայացման դափնեկիրներ: Այստեղ հայտնի անունների կողքին ի հայտ է գալիս նաեւ նոր անուն, որի համար այդ երաժշտական փառատոնի կազմակերպիչները մեծ աղմուկ են զուգահում:

Ինչպես երեւում է, այս անգամ հենց նման դերում հանդես եկավ օպերայի եւ բալետի ազգային թատրոնի բաս մեներգիչ Արմեն Կարապետյանը: Նրա հրաշալի ձայնն արդեն հայտնի է Հայաստանի սահմաններից դուրս: Այս տարվա գարնանը նա հյուրախաղերով հանդես եկավ Շվեյցարիայում եւ Գերմանիայում, որտեղ տվեց մի շարք մենահամերգներ: Դրանք արձագանք գտան: Մամուլը նշեց երգչի գեղեցիկ ձայնը եւ դրա հմուտ տիրապետումը: Եվ ահա այս անգամ նա հանդես եկավ Իտալիայում օպերային արվեստի հայրենիքում, բել կանտոյի ակունքների երկրում:

Արմեն Կարապետյանին վիճակվեց նաեւ եզրափակել համերգը: Այն բացվեց Վերդիի «Մակբեթ» օպերայից Բանկոյի դերերգով եւ ավարտվեց Վերդիի «Դոն Կառլոս» օպերայից Ֆիլիպի դերերգով: Համերգի միջնամասում նա կատարեց Դավիթ Բեկի դերերգը Արմեն Տիգրանյանի համանուն օպերայից: Նա հպարտանում է այն բանով, որ հայկական այդ դերերգը Իտալիայի երկնքի տակ առաջին անգամ հնչեց իր կատարմամբ:

Համերգին մասնակցում էր աշխարհահռչակ տենոր Բրունո Սեբաստիանը: Բանկոյի դերերգի կատարումից հետո հենց նա կուլիսների հետեւում Արմեն Կարապետյանին դիմավորեց «բրավո» բացականչությամբ: Բրունո Սեբաստիանը մեծն Մարիո դել Մոնակոյի աշակերտն է: Նա գիտի, թե երիտասարդ երգչի համար որքան կարեւոր են աջակցությունն ու գովեստը, բայց խոստանք կա այդ ամբողջ արվեստի հետեւում: Աշխարհի բոլոր խոշոր թատրոնների համերգասրահներում նվաճած տենոր Բրունո Սեբաստիանը կյանքում համեստ մարդ է: Նա փառքի վայելելու ժամանակ եւ ցանկություն չունի»:

Այո, չափանիշը գտնված է: Արմեն Կարապետյանն իր համար բացահայտել է ինչ-որ ավելի մեծ բան, քան անձնական հաջողությունը կամ բարեբախտությունը: Նա ընչել չարաճճիավարակվեց այդ խորախորհուրդ «թոավոյով» եւ համերգից հետո նշեց Արմեն Կարապետյանի վոկալ լավ դպրոցը, երգեցողության հղկվածությունը եւ մեծ բեմի վրա

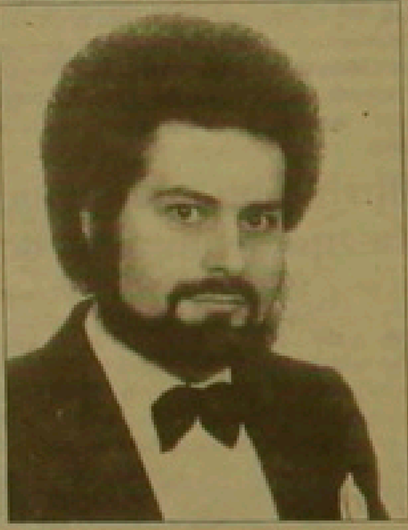

նրա հիանալի պահվածքը:

Անմոռանալի տպավորություններ: Դրանք Արմենին կուղեկցեն ամբողջ կյանքում: Նա ասում է. «Ամպագայում որտեղ էլ երգեմ, միշտ կհիշեմ այդ օրերը, Իտալիա կատարած իմ առաջին այցելությունը, որտեղ ստացա իմ մարտական մկրտությունը»:

Ամեն ինչից երեւում է, որ Արմենն զբաղվել է ոչ միայն իրենով, այլեւ ուշադիր հետեւել է գործընկերներին, իր համար վերլուծել նրանց վարվելակերպը, աշխատանքի ոճը: «Յուրաքանչյուր արտիստի համար, ասում է նա, կարեւոր է խմբանկարչական դաշտը, այն ժամը, երբ նա հանդուրժվում է իր ծնողների ճշմարտացիության մեջ եւ տեսնում դրանց շարունակությունը: Ես դա զգացի հենց այստեղ՝ Իտալիայում: Բայց եւ գիտեմ նաեւ այն, որ արտիստի ստեղծագործական հասունացումը չի դադարում, եւ երբ սկսի հավատալ իր կատարելությանը, ապա նրա վերջը կգա: Ես դա զգացի հայտնի երգիչների կողքին: Գրեյս Բամբրին իր աստվածատուր ձայնով, երգեցողության եղանակով կատարելություն է: Բայց զգացվում է, թե ինչպիսի վիթխարի աշխատանքի արդյունք է բարձր արվեստի մրցույթում, որտեղ չի դադարում վճիռը եւ որտեղ փառքի օլիմպոսի վրա գտնվողները ոչ մի րոպե չեն կորցնում իրականության զգացողությունը եւ ապրում են ոչ թե աստվածների, այլ սովորական աշխատավորների դես:

Համերգի հաջորդ օրը վաղ առավոտյան Արմեն Կարապետյանը, Բրունո Սեբաստիանը, Աղամ Կամիրովը քաղ. տենոր եւ բարիտոնը մասնակցեցին Ռոկկա Սան Կաշիանո քաղաքի Սանտա Մարիա Դելլա Լաուրեյտե եկեղեցում տեղի ունեցած պատարագին, որը նվիրված էր Վիտորիո Ռոսսիի հոգու հիշատակին:

Այստեղ նա երգեհոնի նվագակցությամբ կատարեց մի հատված Վերդիի «Ռեքվիեմից»: Հոգեւոր եւ վոկալ այդ մրցույթում ավարտվեցին Իտալիայում արտիստի կարճատեւ, բայց նշանակալի հյուրախաղերը: Նա այնտեղից բերեց դափնեկրի մրցանակներ Ջուզեպե Վերդիի հետ մահու դիմակի հախճապակե պատճենը եւ Ռոմանիա երկրամասի խորհրդանշանը, որտեղ գտնվում է Ֆայենցա քաղաքը:

Նրա այդ ճանապարհահատվածը գեղեցիկ է եւ ոգեշնչող... Այսուհետեւ ինչպե՞ս կընթանա ստեղծագործական կյանքը: Կլինեն հրավերներ, հյուրախաղեր, գուցե նաեւ ծանոթ պայմանագրեր: Բայց մենք հույս ունենք, որ Արմեն Կարապետյանը կերգի նաեւ մեր թատրոնի բեմի վրա: Չէ՞ որ այսօր ստեղծվել է տխուր պատկեր: Լավագույն հայ երգիչներն աշխատում են այլ վայրերում, իսկ դեռեւս այստեղ մնացողները երազում են պայմանագրերի մասին:

Բայց այսօր, որքան էլ ծանր վիճակում լինի օպերայի եւ բալետի ազգային թատրոնը, հուսով ենք, որ կգան լավ ժամանակներ, թատրոնը կգործի ամբողջ տարին, կվերադառնան իր խաղացանկը եւ կյանքի արտիստների, հատկապես աշխատանք երիտասարդների զբաղվածության խնդիրը:

Չէ՞ որ արտիստին առաջին հերթին հարկավոր են բեմ եւ երախտապարտ ունկնդիրներ...

ՄԱՐԳԱՐԻՏԱ ՌՈՒԽԿՅԱՆ

ԱԶԳԱԳԻՐ

Պարոնյան թատրոնում

Այսօր Երեւանի Հակոբ Պարոնյան երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնում կներկայացվի ժիրայր Անանյանի «Ծախի, ծախին»: Վաղը նույն թատրոնում կներկայացվի Արամ Աշոտ Պապայանի «Արեւը ծեզ հետ» պիեսը: Ներկայացումների սկիզբը՝ ժ. 16:00-ին:

Դրամատիկ թատրոնում

Վաղը Երեւանի դրամատիկ թատրոնում կներկայացվի Շեքսպիրի «Յուլիոս Կեսարը»: Բեմադրությունը՝ Արմեն Խանդիկյանի: Ներկայացման սկիզբը՝ ժ. 14:00-ին:

Կամերային թատրոնում

Նոյեմբերի 21-ին, ժ. 16-ին նկարիչ Խորեն Հակոբյանը հրավիրում է իր «Սասունցի Դավիթ» ցուցահանդեսի բացմանը, որը կհանգրվանի Երեւանի Կամերային թատրոնում:

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

«Հրաշքը» մեկնում է

«Հրաշքի» անցած ուղին կարճ է, ընդամենը մեկ ու կես տարի, սակայն հասցրել է հրաշքներ գործել հանրապետության շատ վայրերում Երեւան, Գյումրի, Արարատ, Գորիս, Արփին, Սեւան...

Ես նրանց տեսա Երեւանի Սունդուկյան թատրոնի բեմում, ուր խմբին հանդիպելու համար լեփ-լեցուն դահլիճ էր հավաքվել: Հանրապետության երգի, պարի, հումորի եւ մանկական թատրոնի «Հրաշք» խումբը ղեկավարում է մանկագիտությամբ իրավաբան, բայց իր ընտրած գործում, ինչպես պարզվեց, հմուտ մասնագետ Հայկազ Շահբազյանը: «Հրաշքի» 3-6 տարեկան 32 փոքրիկների բազմաժանր ծրագիրը լիովին ունակ է հանդիսատեսին երկու ժամով վերացնելու առօրյա բոլոր տեսակի հոգսերից:

1993 թ. փոքրիկները մեկնել են Սիրիա, համերգներով հանդես եկել Հալեպում, Դամասկոսում, Լաթաքիայում: Շուտով «Հրաշքը» կմեկնի ԱՄՆ՝ նոր հրաշագործությունների...

ԻՐԻՆԱ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

ՆԿԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ես գնում եմ իմ Խորը...

Գողեների տանը բացվել է Արմինեի ցուցահանդեսը

Առաջին միտքը, որ մխրճվում է ուղեղումդ՝ «բնածին տաղանդ»...

Ակամա փարատվում ես. «74 թ., փետրվարի 13, ուրեմն Մերկուրին շուրջը տանն է», այսպես կամ նույն ոգով... Ի՞նչ կարեւոր է, թե աղջիկն ինչ է ավարտել: Միեւնույն է, այնտեղ ոչինչ չեն սովորեցնում, մանավանդ իր նմաններին:

Արմինե Բաղդոյանի ցուցահան-

դեսը բացվեց Երեւանի Գողեների տանը, նոյեմբերի 15-ին: Մոր ցնկլին Մարիի վկայությամբ, նկարել սկսել մանկուց ընթացքում հետ միասին: Ի՞նչ կա որ, ո՞վ մանուկ հասակում չի խզբզել ինչ-որ աշխարհներ: Այնուամենայնիվ, աղջիկը հինգ տարեկանում հայտարարեց ի լուր աշխարհի եւ աղբյած ծնողների. «Ես գնում եմ իմ Խորը»: («Խորի մարդիկ» աշխատանքն, իհարկե, բացակայում էր ցուցահանդեսին, քանզի հոգու ուղին բանավոր անձնե մեկնից չէ, որ դիտի կախեր):

Նրա նկարները կտավներ չեն: Դրանք ընդամենը մանկական «բարբառված երեւակայության արտացոլումներ են շատ սովորական եւ անտունակ թղթերի վրա: Այնպես որ, մեր ընկեր փարախացին կարող է ընդհանուր ու անցնել կողքով:

Կարելի է գրել Արմինեի նկարների մասին ոտնկայով չափազանց ինքնատիպ եւ վստահ պատկերների հոգեւոր ակունքները, մեկնաբանել գունաբաժանման խոստողականությունը եւ Փարիզում այս տարվա ծարսին կայացած ցուցահանդեսի արձագանքը: (Ճանաչված հայ նկարչուհի Բարբարա Դեմառը խոստացավ. «Թողեք Արմինեին ինձ մոտ, եւ նա մեծ նկարիչ կդառնա»):

Իսկ որտեղի՞ց այդ աղջկա մեջ մտերմիկ ինքնատիպությունը: Անշուշտ ի սկզբանե: Արմինեի աշխարհը հեքիաթային չէ, այն միստիկ է: Աղջիկն այնտեղ բազմավորում է, եւ հենց դրանով է պայմանավորված նրա հարմարվողականությունը: Ահա սա է նախահիմքը, սա է առաջնային սողոսկված ամեն ստեղծագործողի համար: Իսկ նկարները... Դրանք կծնվեն եւ կվիժվեն, կընդունվեն կամ ոչ, սակայն միշտ կկրեն ինքնատիպ հեղինակի հոգու կնիքը:

Արմինեն իր ոճը զարգացնում է տանը ամեն ինչ ու ամենայն ստեղծագործելով: Մակայն աղջկան անհրաժեշտ է խորապես ծանոթանալ կերպարվեստի տարական օրենքներին: Այն, ինչ նա ունի, անհամեմատ ավելի մեծ է ծնողների կանոններից:

Արմինեի ցուցահանդեսները պատահական են: Պատահական է, որ նրա մայրն ամուսնուհի է, եւ որ նրա խնդրանքին ընդառաջեց Գողեների տունը: Պատահական էր եւ Փարիզի հայ մշակույթի դպրոցում կազմակերպված ցուցահանդեսը: (Նրան սիա մեկնել էր բուժման նպատակով, բայց հետ էր վերցրել իր 21 նկարները, որոնք էլ ցուցադրվեցին սրահում):

Մինչեւ ո՞ր կձգվի երաշխավորված պատահականությունների փնտրուն շղթան, եւ ո՞վ, կամ ո՞ր կազմակերպությունը կօգնի փոքր-ինչ վառ լույս, բայց շատ-շատերից երջանիկ Արմինեին:

ԱՐԹՈՒՐ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐ

Խմնահիր զինվոր... ոչ ավելի խաչքար է

Արզնուոյսցի Ռուբեն Նալբանդյանը երկու տարի սովորել է Լենինգրադի գեղարվեստի ինստիտուտում: Սակայն հարկադրված էր թողնել ուսումն ու տուն վերադառնալ. ծնողներն իր օգնության կարիքն ունեին: Աշխատանքի անցավ գեղարվեստի ֆոնդի կոմբինատում, աշակերտեց վարպետ Ալեքսանդր Կարապետյանին: Երկու տարի սովորեց արձանները քարի վրա փոխադրելու գործը եւ անցավ ինքնուրույն աշխատանքի: Մասնակցեց Երեւանի օպերայի շենքի վերանորոգմանը, մարզահամերգային համալիրի ճակատային մասի, Օրբելի եղբայրների ու Արմեն Տիգրանյանի բազալտե կոթողային հանգույցների կերտման աշխատանքներին: Իսկ 1987 թ. ստեղծեց իր առաջին խաչքարը, որն իր տեղը գտավ Ծաղկաձորում՝ արժանանալով բարձր գնահատականի: 1988 թ. ահեղ երկրաշարժից հետո Սփյուռքի կենտրոնական հուշարձանը կանգնեցվեց նրա հեղինակությամբ: Մեծածավալ գործ էր, եւ համախմբագործին օգնության եկան եղբայրները: Իսկ երբ Հայաստանում զոհվեցին հարավսլավացի օդաչուները, նրանց հիշատակին ինքնաթիռի ընկած տեղում հուշարձան խաչքար կանգնեցրեց: Երբ արդեն պատրաստ էր աշխատանքը, առաջարկեցին այն տեղադրել ոչ թե վթարի վայրում, այլ նրանց հայրենիքում, իբրեւ հայ ժողովրդի երախտիքի արտահայտություն: Անցյալ տարվա հունվարին Բելգրադի հին խաղախտեղի Զեմունի եկեղեցու բակում տեղի ունեցավ խաչքարի բացման արարողությունը, որին մասնակցելու հրավիրված էր ուսուցիչ նաեւ հեղինակը: Այդ աշխատանքի համար նա արժանացավ Հարավսլավիայի մշակույթի նախարարության ոսկե մեդալի ու ստացավ Բելգրադում անցկացվող վեցերորդ հանդիպագործների միջազգային սիմպոզիումին մասնակցելու հրավեր: Մասնակցեց: Տեղում սպիտակ մարմարի վրա կերտեց երեք մեծ բարձրությամբ մի աշխատանք: Այն պատկերում էր զոհված սերբ զինվորի սգացող մոր կերպարանքը՝ խոնարհված խաչքարին: Որոշվեց այն նույնպես տեղադրել Բելգրադում՝ զոհված սերբ զինվորների հիշատակին: Ստացված մրցանակային գումարը նա ամբողջությամբ նվիրեց զոհվածների երկրորդական ծնողագույն երեխաներին: Բարեգործական այդ քայլի ու մրցանակի արժանացած աշխատանքին բազմիցս անդրադարձան տեղական «Բորբա», «Պոլիտիկա», «Գիշերային Բելգրադ» ու մյուս թերթերը: Այդ մասին ընդարձակ հեռուստատեսային հաղորդմամբ հանդես եկավ թղթակից Տատյանա Լեյնորդը, որը եղել է Արցախում եւ լավ ծանոթ է հայ ժողովրդի հերոսական պայքարին:

Իսկ զոհված հայրենակիցներից շատերի հիշատակին հուշարձան կոթողներ են կանգնեցվել Ակնալիճում, Հայ քաղում, Արզնուոյսում եւ այլուր՝ նրա հեղինակությամբ: Այժմ նա կերտում է Մեծամոր ավանի զոհված ազատամարտիկների համար հուշարձան կոթողը: Ավելի քան 70 խաչքարի հեղինակ է Ռուբեն Նալբանդյանը, իսկ սարքեր մոտիվներով ու զարդաման դակներով:

ԳՈՒՐԳԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Ազնավուրի համերգաշրջանը Փարիզում

Ազնավուրի նորագույն դերը Միշել Լանգի հեռուստասերիալային ֆիլմում է, ուր նա առաջին անգամ հանդես է գալիս Անի Կորդիի հետ, որից հետո նրան սպասում էր Փարիզի Պալեսե Կոնգրեի բեմի վրա նրա համերգը, որն սկսվել է հոկտեմբերի 19-ին եւ կավարտվի նոյեմբերի 26-ին:

Տարբեր «Հայոց պատմություն» դասագիրքը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ավարտվեց «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի կողմից հայտարարված «Նոր դասագրեր 94» մրցույթի արդյունքների ամփոփումը: Օրերս տեղի ունեցավ մրցույթի հաղթողների պարգեւատրության արարողությունը: Այստեղ հաղթող է ճանաչվել «Հայոց պատմություն» դասագիրքը, որի հեղինակային խումբը ներկայացնում են՝ Վ. Բարխուդարյանը, Պ. Չոբանյանը, Վ. Ղազախեցյանը, Հ. Ավետիսյանը, Կ. Խուդավերդյանը, Ռ. Սաֆրաստյանը, Պ. Հովհաննիսյանը, Ռ. Մահակյանը, Ռ. Գասպարյանը, Ռ. Ավագ...

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Մարզական

ԵՎՐՈՊԱ-96

Զարմանում եմ, երբ պարտությունից հետո էլ մարզիչը թիմից գոհ է

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Լիմասոլ-Երևան

Կիպրոսը գողտրիկ կղզի է, իր լեռնաշխարհով շատ նման իմ հայրենի Ղարաբաղին: 9300 քմ տարածություն ունեցող գեղեցիկ այդ երկրում ապրում են շուրջ 700 հազար բնակիչներ: Արդեն 20 տարի է, ինչ կղզին բաժանված է 2 մասի: Տարածության 38 տոկոսը թուրքական ներխուժումից հետո պատկանում է թուրքերին, որոնք Կիպրոսի թուրքական պետություն են հռչակել, որը սակայն, չի ընդունվել ՄԱԿ-ի կողմից: Թուրք բնակիչների թիվը կղզում պատերազմից առաջ 18 տոկոս էր կազմում, հիմա այն հասել է 150 հազարի: Հունական մասի բնակչությունը կազմում է շուրջ 550 հազար, որոնցից 2 հազարը մեր հայրենակիցներն են: Կար ժամանակ, որ հայերի թիվը Կիպրոսում հասնում էր 8 հազարի: Ցավոք թուրքական վտանգը այստեղ էլ ստիպել է շատերին արտագաղթել: Այսօր Կիպրոսը խաղաղ ու նախանձելի երկիր է իր բարձր կենսամակարդակով, որտեղ վերջին դժբախտ չեն մեր հայրենակիցները: Կիպրոսի մայրաքաղաք Նիկոզիան բաժանված է երկու մասի: Սահմանի այն կողմը թուրքերն են, իսկ սահմանի վրա՝ ՄԱԿ-ի զորերը: Ինչպես պատմեցին մեր հայրենակիցները, Կիպրոսն այն բացառիկ երկիրն է աշխարհում, որտեղ տեղի կառավարությունը բյուջեից գումարներ է հատկացնում հայկական համայնքին, դպրոցներ, եկեղեցիներ կառուցելու, ուսուցիչների աշխատավարձը ապահովելու համար, ընդ որում չխառնվելով, թե ինչ ծրագրեր են անցկացվում հայկական կրթօջախներում:

Նիկոզիան (150 հազար), Լիմասոլը (100 հազար) և Լառնականն (60 հազար) փոքրիկ երկրի կենտրոններն են կազմում և իրարից հեռու են ամենաշատը 80 կիլոմետրով: Դա հեշտացնում է հաղորդակցությունը երկրի ներսում և կարևոր քաղաքների միջև: Պետք է ասել, որ մեքենաների թիվը քիչ չէ այդ փոքրիկ երկրի համար և մեկ շնչին ընկնող քանակով աշխարհում 3-րդ տեղում է (ԱՄՆ, Ճապոնիա):

Կիպրոսում զարգացած է հողագործությունը և երկիրը շատ նկատմամբ ստանում է զբոսաշրջիկներից: Ուշագրավ է, որ կիպրական ֆունտը 2.2 անգամ թանկ է ամերիկյան դոլարից: Միջազգային չափանիշներով երկիրն անչափ թանկ է տուրիստների համար, սակայն տեղի բնակիչները բարձր աշխատավարձ են ստանում, և դրանով ապահովվում է կենսամակարդակը: Կիպրոսում, ինչպես վկայում են տեղի բնակիչները, գրեթե գողություն չկա: Բնակարանների, մեքենաների, խանութների դռները համախ բաց են թողնում: Երբ հարցնում էինք, ինչն է պատճառը, պատասխանում էին, որ գողերի համար փախչելու տեղ չկա, քանի որ շուրջ բոլորը ջուր է: Բայց Կիպրոսն էլ իր խնդիրներն ունի: Հասկանալի ջրի պակասը շատ լուրջ է: Վերջին տարիներին մեծ ավազաններ են կառուցել անձրևաջրերը հավաքելու համար, իսկ ծովի ջուրը շատ թանկ է նստում: Կիպրոսում էլ հասանելի ընդհանուր անջատումներ են լինում, բայց կարճ ժամերով: Այս երկրում ֆուտբոլի նկատմամբ հետաքրքրությունը վերջին տարիներին կտրուկ բարձրացել է: Բարձրագույն խմբում հանդես են գալիս 12 թիմեր, և առաջնությունն անցկացվում է 3 շրջանով: Ուշագրավն այն է, որ առաջին 2 փուլերից հետո 3-րդ շրջանի խաղերի ժամանակ դաշտի տեր է լինում այն թիմը, որն ավելի բարձր դիրք է գրավում աղյուսակում: Կիպրական թիմերը վերջին տարիներին սկսել են մեծ թվով ֆուտբոլիստներ հրավիրել այլ երկրներից: Լիմասոլում ժամանակին հանդես է եկել Օլեգ Բլոխինը: Երկու տարի Նիկոզիայի թիմում մարզիչ է աշխատել Դավիթ Ղիպիանին: Մինչ այդ Կիպրոսում աշխատել է նաև Վլադիմիր Գուցաևը: Այս երկրի անվանի ֆուտբոլիստների շնորհիվ վրաց խաղացողներն «արտագաղթում» են կիպրական թիմեր: Անցյալ տարի Ապոլլոնին լուրջ խնդիր ունեցավ կապված ռուսական մաֆիայի հետ, և նրա ֆուտբոլային ինչը կտրուկ ընկավ: Պոլիտանին սպանված էր հրամանատար մարզչական աշխատանքին: Նա հիմա անցել է բիզնեսի և, ինչպես վկայեցին, սեփական ռեստորան ունի:

Կիպրոսի հայկական համայնքը 2 անգամ նախապատրաստված էր ընդունել Հայաստանի հավաքականին: Կազմվել էր հատուկ հանձնախումբ, որի ընդունելության ծրագիր էր մշակել. հատկապես պետք է շնորհակալություն հայտնել պարոններ Հրաչ Մանուկյանին և Աստուր Դեկնբյանին: Կիպրոս-Հայաստան խաղից հետո Հայաստանի մարզական պատվիրակության պատվին ճոխ ընդունելություն կազմակերպվեց, որին մասնակցում էին գրեթե 500 հոգի: Երեկոյի ընթացքում Հայաստանի հավաքականների ֆուտբոլիստներին մարզահագուստներ և 100-ական դոլար նվիրեցին: Համայնքը կարոտ էր իր հայրենակիցներին: Խաղի նկատմամբ հետաքրքրությունը անսահման էր: Աշխարհի տարբեր ծայրերից հատկապես Լիբանանից մեծ թվով հայեր էին ժամանել, շատերը նույնիսկ ընտանիքներով: Հյուրեր կային Գերմանիայից, Ֆրանսիայից, Եվրոպական այլ երկրներից: Լիմասոլ էր ժամանել նաև Ալբեր Աղաբեկյանը, որը Ֆրանսիայում 10 օր ուսումնասիրել մարզական հավաք կազմակերպելու Հայաստանի հավաքականի համար: Ֆրանսիան ծախսը էին առնվազն 3000 ֆրանսահայ ֆուտբոլասերներ: Մեր համազգային հատուկ վզկապներ և մարզաշապիկներ էին պատվիրել: Բոլորանի դեմ արևելյան երիտասարդ վայելչական էր մեր ազգային դրոշի գույներով: Բոլորը եկել էին հաղթանակի հավատով: Զննված պետք է ասել, որ անգլիական տպարանի գուշակությունների ընկերություններից մեկը թիմերի հաջողության հավանականությունը գնահատում էր 64-ի հարաբերությամբ Կիպրոսի հավաքականի: Խաղից առաջ իմացա, որ Կիպրոսի հաղթանակի դեպքում ազգային հավաքականի յուրաքանչյուր խաղացող ստանալու է 1000, իսկ երիտասարդական հավաքականինը՝ 500 դոլար: Մեր հավաքականների ֆուտբոլիստներին խոստացվել էր համապատասխանաբար 200 և 100-ական դոլար: Խաղն իրոք անցավ արկածալից ու գրեթե հավասար պայքարում: Կարելի է ասել, որ դաշտի տերերի մարզական բախտը ժպտաց: Սակայն հանուն ճշմարտության պետք է խոստովանել, որ մեր թիմի խաղը հեռու է բավարար լինելուց և դժվար թե գոհացնող լինի մեծամասնությանը: Առայժմ Հայաստանի հավաքականը սեփական ձեռագիր չունի: Հարձակողական գործողությունները կազմակերպվում են ինչպես որ պատահի, ոչ մի միտք և մշակված մտահղացում չկա: Այդպիսի խաղով դժվար կլինի գրավել որևէ մեկի դարպասը: Արդեն 3 խաղում ոչ մի գոլ չի խփվել: Ֆուտբոլիստներից շատերի հնարավորությունները օգտագործվում են ոչ լիովին, քանի որ խաղում են իրենց համար անսովոր դիրքերում: Օրինակ Լիմասոլում կենտրոնական պաշտպան Սարգիս Հովսեփյանը կատարում էր ձախ եզրային պաշտպանի պարտականություն, աջ պաշտպան Երվանդ Սուքիասյանը առաջ քաշված հարձակվողի, ձախ պաշտպան Սարգիս Հովհաննիսյանը ձախ կիսապաշտպանի, կենտրոնական կիսապաշտպան Ռաֆիկ Գրիգորյանը հարձակվողի պարտականություն: Անհնարին պատճառաբանությունը կարող է լինել, որ ուրիշ խաղացողներ չունենք: Բայց չի կարելի հենց առանձնապատասխանատու խաղերում անձամբ դեր հանձնարարել խաղացողներին: Զարմանում եմ, երբ թիմի պարտվելու դեպքում էլ մարզիչը գոհ է լինում խաղից: Ինչ խոսք, Բելգիայի դեմ թիմին պարտվելուց հետո նման մտեցումը կարելի է արդարացնել: Խաղից հետո տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում էլ դոկտոր Սարգսյանը հայտարարեց. «Ձեռնտու պարտվեցինք, սակայն մեր թիմը, ի տարբերություն Կիպրոսի հավաքականի, Լիմասոլում ավելի լավ խաղաց, քան Երևանում: Երկու թիմերի խաղաոճը իրար նման է, բայց Կիպրոսի խաղացողները փորձառու են, իսկ մենք նոր ենք սկսում: Մենք մեր դաշտը չօգտագործեցինք: Նրանք մեզ հաղթեցին մեր սխալներից օգտվելով: Մենք անհատականություններ չունենք և խաղում ենք կոլեկտիվ ոճով»: Ճիշտն ասած, այդ կոլեկտիվ ոճը հատկապես մրցակցի կիսադաշտում չի զգացվում:

Կիպրոսի հավաքականի ավագ մարզիչ Միխայլիդիսը հաստատեց Սարգսյանի կարծիքը, որ իր թիմը Լիմասոլում ավելի վատ խաղաց, քան Երևանում: Համոզված եմ մեզ համար ցավալի է, որ մրցակիցը իր թույլ խաղով հետ հաղթանակ տարավ: Միխայլիդիսը Հայաստանի հավաքականից առանձնացրեց Հարություն Աբրահամյանին, Արմենակ Տոնոյանին և Ռաֆիկ Գրիգորյանին: «Երևանում Գրիգորյանը լավ խաղաց, և այստեղ մենք հատուկ ուշադրություն դարձրեցինք նրան: Որոշ մարզիչների սկզբունքն է չառանձնացնել սեփական խաղացողներին», ասաց Միխայլիդիսը: Ինչ չեք, տեղի ունեցած 3 հանդիպումների հետևություններ անելու համար շատ նյութ տվեցին և մինչև հաջորդ հանդիպումը բավականին ժամանակ կա սխալները շտկելու համար:

ԱՐՏԱՌՈՑ

Երևանի ՀՄԸՄ-ն բողոքում և պահանջում է

Ֆուտբոլային խայտառակ որոշում

Մեր ընթերցողները տեղյակ են, որ երեկ միաժամանակ կայացած ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության «ԲՄՄ Արայի»-«Արարատ» հանդիպումից հետո դաշտ են թափվել մի խումբ ֆուտբոլասերներ, և տուրուդմփոց է սկսվել: Հարցը մեծ արձագանք է ունեցել և լուրջ քննարկման նյութ է դարձել: Ցավոք, վերջնական վճիռը արդարացի չի եղել, որի առթիվ ՀՄԸՄ-ն դիմում-բողոք է ներկայացրել ՀՀ ֆուտբոլային ֆեդերացիային: Հարցն ավելի պարզ պատկերացնելու համար ծանոթանանք դիմում-բողոքին.

«Ս.թ. նոյեմբերի 12-ին տեղի է ունեցել ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի նիստ, որը որոշում է ընդունել վերախաղարկել «ԲՄՄ Արայի»-«Արարատ» հանդիպումը: Այս կապակցությամբ մենք ներկայացնում ենք մեր բողոքը՝ շարադրելով հետևյալ կետերը.

1. «Արարատի» ղեկավարությունը խաղից հետո արդյունքի վերաբերյալ անմիջապես բողոք չի ներկայացրել:

2. «Արարատ» թիմի գլխավոր մարզիչ Ա. Սարգսյանը նոյեմբերի 2-ի գործկոմի առաջին նիստում հայտարարել է, որ խաղի արդյունքի վերաբերյալ բողոք չունի: Այս փաստի մասին Ա. Սարգսյանի կողմից նշվել է նաև հեռուստատեսությամբ:

3. Առաջին նիստում ներկա են եղել գործկոմի 15 անդամներ, որոնք միաձայն հաստատել են խաղի արդյունքը:

4. Նոյեմբերի 12-ին կայացած երկրորդ նիստին մասնակցել են գործկոմի 12 անդամ, որոնցից 7-ը փոխել են իրենց կարծիքը:

5. Խաղի արդյունքի մասին ՀՀ սպորտկոմիտեության նախագահին բողոք է ներկայացվել ս.թ. նոյեմբերի 2-ին, սակայն նամակին ընթացք է տրվել նոյեմբերի 9-ին, երբ ՀՄԸՄ ֆուտբոլային թիմը ավարտել էր մրցաշրջանի իր ելույթները:

6. Երկրորդ նիստն այնուամենայնիվ կայացվել է ՀՀ ֆուտբոլի առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի ավարտից հետո: Ակնհայտ է, որ միտում է դրսևորվել տվյալ հարցի կապակցությամբ:

7. Գործկոմի երկրորդ նիստին մասնակցել և քվեարկել է 12 անդամ, որը չի ապահովում քվորումը:

8. Խախտվել են ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի կողմից հաստատված 1994 թ. մարտի 11-ի կանոնադրության 21 և 22-րդ կետերը:

9. ՈՒԵՖԱ-ի կանոնադրությամբ խաղը կարող է վերախաղարկվել միայն ժամի առումով խախտման դեպքում, այսինքն երբ այն չի ավարտվում:

10. Ըստ ՈՒԵՖԱ-ի կանոնադրության ֆուտբոլի ֆեդերացիան բացարձակ անկախ մարմին է, և նրա գործկոմի նիստերին կառավարության անդամների՝ տվյալ դեպքում սպորտկոմիտեության ներկայացուցիչների, մասնակցությունը հակասում է այդ կանոնադրությանը:

Պահանջում ենք հրավիրել ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահության արտահերթ նիստ՝ շահագրգիռ կողմերի պարտադիր մասնակցությամբ»:

ՀՄԸՄ ակումբի և թիմի ղեկավարությունը բողոքի առթիվ երեկ մամուլի ասուլիս կազմակերպեց մարզական լրագրողների և մեկնաբանների համար, որին ներկա էին ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի փոխնախագահ Սլավա Սարգսյանը, մրցումների անցկացման կոմիտեի նախագահ Սլավա Ղազարյանը, ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի մի քանի անդամներ և լրատվության միջոցների մեծաթիվ ներկայացուցիչներ: Տեղեկատվությամբ հանդես եկավ ՀՄԸՄ ակումբի նախագահ Գագիկ Սաֆարյանը, որն անհնարին ո րոշման համար մեղադրեց ֆուտբոլի ֆեդերացիային, նշելով, որ նրա վրա ճնշում է գործադրել ՀՀ սպորտկոմիտեությունը: Իրենց հերթին Սլավա Սարգսյանն ու Սլավա Ղազարյանը ընդգծեցին, որ կողմ չեն եղել նման որոշմանը, բայցև սպորտկոմիտեության ճնշման կողմից ճնշման մասին խոսք լինել չի կարող: «Հարցն այն է, որ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի նիստերն ընթանում են ոչ նորմալ մթնոլորտում, որը խանգարում է ֆեդերացիայի աշխատանքներին», ասաց Ս. Սարգսյանը: Նույն մեղադրանքը ներկայացրեց նաև Ս. Ղազարյանը, ավելացնելով. «Գործկոմում կան որոշ մարդիկ, որոնք նպատակ ունեն ամեն ինչում ջուրը պղտորել: Եթե կազմը չփոխվի, ապա ֆուտբոլային գործերը կտապալվեն»: Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի աշխատակից, բարձրագույն կարգի մրցավար Սեդրակ Առաքելյանը ֆեդերացիայի վաս աշխատանքների համար ամբողջ մեղքը բարդեց ֆեդերացիայի բյուրոյի վրա. «Ցանկացած հարց բյուրոն է նախապատրաստում քննարկման: Եթե որևէ հարց հակասում է կանոնադրությանը, ապա հարկ չկա այն ներկայացնել քննարկման, առավել ևս՝ քվեարկման նյութ դարձնել», ասաց նա: Ընդհանուր առմամբ, փոխադարձ մեղադրանքները շատ բուռն էին: Ցավալի է, որ հարցի 2-րդ քննարկման ժամանակ իրենց նախնական կարծիքը փոխել և հանդիպման վերախաղարկման օգտին քվեարկել են մեր ֆուտբոլին նվիրված ու մեծ ծառայություններ մատուցած անձիք, որոնց թվում և հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Հովհաննես Աբրահամյանը, որը մամուլի ասուլիսից հետո մեր զրույցի ժամանակ խոստովանեց, որ հարցը ճիշտ չէր ներկայացվել, և ինքն էլ սխալ է քվեարկել: Տարօրինակը հենց այն է, որ իրենք մասնագետները, լավ իմանալով, թե որ դեպքում է խաղը վերախաղարկվում, սխալ որոշում են կայացնում: Եթե խաղն անցնում է աննորմալ մթնոլորտում, ապա մրցավարը և տեսուչը կարող են վճիռ կայացնել այն ընդհատելու մասին: Բայց, երբ խաղն ավարտվում է, արդյունքն արձանագրվում, իսկ մրցավարն էլ արժանանում բարձր գնահատականի, (8, 7 միավոր) ու ժամանակի խնդիր էլ չկա, ուստի նման որոշումը ֆուտբոլային օրենքների կոպիտ ոտնահարում է:

Գիտեմ, այս տողերը կարդալով շահագրգիռ կողմը գժգոհելու է: Սակայն, հանուն մեր ֆուտբոլի մաքրության, չպետք է առաջնորդվել անձնական շահերով: Ֆուտբոլային կանոնադրությունը պարտադիր օրենք պետք է լինի բոլորի համար: ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմը որոշել է, որ «ԲՄՄ Արայի»-«Արարատ» խաղը վերախաղարկվելու է վաղը: Խնդիրը մարզական առումով էլ բարդ է և կարող է անկանխատեսելի հետևանքներ ունենալ: Հարցն այն է, որ նախապես իմանալով այդ թիմերի հանդիպման արդյունքը և 2-րդ տեղն ապահոված համարելով, ՀՄԸՄ-ն չմեկնեց Փարիզ «Զանգեզուրի» հետ հանդիպմանը և կարող է պարտված համարվել: «ԲՄՄ Արայի» թիմին հաղթելու դեպքում «Արարատը» դուրս կգա 2-րդ տեղ: Չնայած ՀՄԸՄ-ն պատճառաբանում է, թե ճանապարհը փակ էր, իսկ մեքենան էլ փչացել էր (ըստ գործող կանոնադրության սրանք մեղմացուցիչ հանգամանքներ չեն):

Մամուլի ասուլիսի վերջում ՀՄԸՄ ակումբի նախագահ Գագիկ Սաֆարյանը հանդես եկավ հատուկ հայտարարությամբ. «Համբերության բաժակը լցվել է, և այլևս նահանջելու տեղ չունենք: 3 օրվա մեր բողոքները վաղուց պետք է ուղարկեինք ՈՒԵՖԱ, սակայն ելնելով այն բանից, որ մեզ կմեղադրեն Հայաստանում ֆուտբոլի խաղաղականացման մեջ, ամեն անգամ հապաղել ենք: Մեզ առանց այն էլ միշտ են կոցրել, թե դաշտում կուսակցականացված ֆուտբոլ ենք խաղում:

Եթե գործկոմը չվերանայի իր ոչ ֆուտբոլային որոշումը, ապա կդիմենք պատասխան գործողության:

Մենք մեր բողոքը կթարգմանենք համապատասխան լեզուներով, կուղարկենք ՈՒԵՖԱ և ստիպված կլինենք թիմը հանել ՀՀ առաջնություններից»:

ԱՄՆ

Մահացավ Ուիլմա Ռուդոլֆը

1960 թ.-ին Հռոմում կայացած օլիմպիական խաղերի ամերիկացի հերոսուհի, սևամորթ սպրինտեր Ուիլմա Ռուդոլֆը մահացավ Նեշվիլում (ԱՄՆ, Թենեսի), քաղցկեղից, 54 տարեկան հասակում: Նա 22 երեխա ունեցող ծնողների 20-րդ զավակն էր և մանուկ հասակում տառապել էր մանկական անդամալուծությամբ: Բժիշկները կարծում էին, որ նա բնավ չի կվերգնի իր ոտքերի շարժունակությունը: Սակայն կամքի մեծ ուժով սևամորթ աղջիկը ոչ միայն հաղթահարել հիվանդությունը, այլև օլիմպիական մրցումներում շահել 3 ոսկե մեդալ:

digitised by A.R.A.R.@

EREBUNI MEDICAL CENTER
ORL SERVICE UMAF

ԼՕՌ բաժանմունքը հագեցված է բոլոր ժամանակակից յուրահատուկ սարքավորումներով, որոնք միակն են Հայաստանում: Դրանք հնարավորություն են ընձեռում ախտորոշել քթի, կոկորդի եւ ականջի հիվանդությունները եւ կատարել յուրահատուկ բարդ վիրահատություններ նորագույն եղանակներով, այդ թվում

- ԼՕՌ օրգանների ֆիբրոսկոպիա (ներքին զննում)
- թմբկային աուդիոմետրիա (լսողության ֆունկցիաների ստուգում)
- լսողական ապարատների ընտրություններ եւ պրոտեզավորում
- լսողությունը վերականգնող վիրահատություններ
- դիմային կոսմետիկ վիրահատություններ (ականջի եւ քթի)
- կոկորդի միկրովիրահատություններ
- եւ այլն ...

Վիրահատությունների մեծ մասը կատարվում է ընդհանուր անզգայացումով: Ձեզ կբուժեն լավագույն բժիշկները, որոնք որակավորում են ստացել Եվրոպայի եւ ԱՄՆ-ի լավագույն բժշկական կենտրոններում:
Մեզ կարող եք դիմել հետեւյալ հասցեով. Էրեբունի բժշկական կենտրոն ԼՕՌ բաժանմունք, հեռ. 47 23 70, 47 24 90

ԷՐԵԲՈՒՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ԼՕՌ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԵՐԸ
ՓԱՐԻԶՈՒՄ
դեկտեմբերի 22-29
«Էրեբունի» հյուրանոց, «Խաչքար» տուրիստական ֆիրմա, 1-ին մասնաշենք, 424 սենյակ, հեռ. 56-57-57

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
A STYLE
ORIGINAL DESIGN
ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ
Մեր հասցեն՝ Երեւան, Հանրապետության 47,
Հեռախոս՝ 581841

ԱԱԼ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

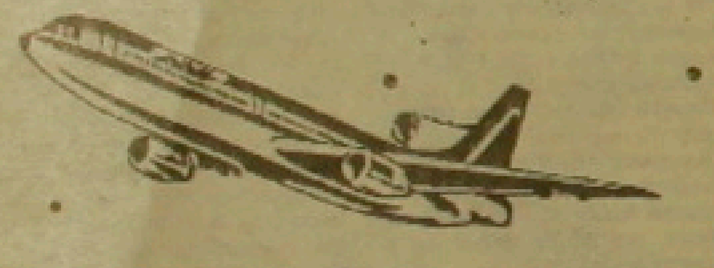

Նոր կանոնավոր չվերթ դեպի
ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ
ամեն շաբաթ օր, սկսած նոյեմբերի 19-ից:

Տեղեկությունների համար դիմեք «ԱԱԼ» գործակալություններ
53-03-03
53-06-62

Լույս է տեսել
ԳԻՆԴ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԻ
կոզմից հրատարակվող
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ
հերթական թողարկումը

A STYLE

Ցանկացողներին տեղեկագիրը կուղարկվի իրենց նշված հասցեով, առանց հավելավճարի:
Զանգահարել՝
58 13 51, 58 91 67

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
AEROFLOT
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

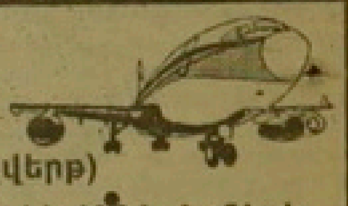

կանոնավոր
անվայրէջք թռիչքներ
Երեւան - Մոսկվա (СУ-194 չվերթ)
եւ Մոսկվայից դեպի աշխարհի 108 երկրների
154 քաղաք
Ամենագրավիչ պայմանները
Ձեր օդային ուղեւորությունների համար
Տոմսերը վաճառվում են միայն հետեւյալ հասցեով
Սարյանի փ. 22, Գլխավոր փոստատուն, Ը-ին հարկ
Զանգահարեք՝ 53-21-31, 22-35-80

ՄԻ՛ ԴԱՐՁԵՔ ՌԵԺԻՄԻ ԳԵՐԻՆ
ԿԵՐԱԿՐԵ՛Ք ՀԱՃԱԽ

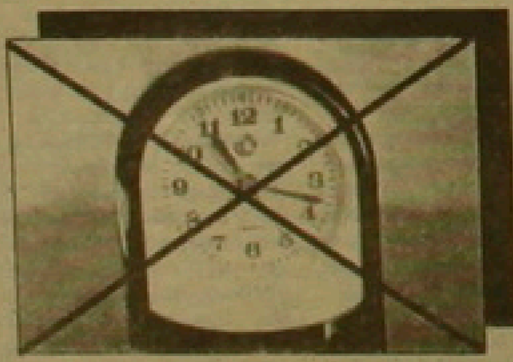

Կրծքով հաջողությամբ կերակրելու համար հետեւեք երեխայի պահանջներին, ո՛չ թե ժամացույցին: Թույլ տվեք փոքրիկին սնվել, երբ նա սոված է, եւ՛ օրվա ընթացքում եւ թե գիշերը:
Կերակրե՛ք հաճախ: Հաճախակի կերակրելը կշատացնի կաթի քանակը: Այն կավելանա երեխայի պահանջին համապատասխան:

Հետեւե՛ք ցուցումներին՝ կհասնեք հաջողության

Հիվանդանոցում երեխային միշտ ձեր սենյակում պահեք: Այսպիսով կարող եք հաճախ կերակրել թե ցերեկը եւ թե գիշերը:

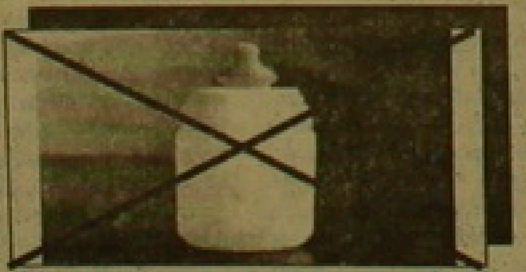

Ո՛չ կաթ, ո՛չ ջուր, ո՛չ թեյ, ո՛չ հյութ: Ոչինչ հարկավոր չէ, բացի մայրական կաթից առաջին 4-ից 6 ամսում:

Կերակրեք միա՛յն ու միայն կրծքով 4-ից 6 ամիս:

Մայրական կաթ: Սա միակ սննդն է, որն անհրաժեշտ է երեխային կյանքի առաջին 4-ից 6 ամսում: Այն փոքրիկին կպաշտպանի վարակիչներից:

Մի՛ մտահոգվեք կաթի քանակի ու որակի համար:

Մի մտահոգվեք, որ աղքատիկ սնունդը կվնասի ձեր կաթնարտադրությանը: Նույնիսկ քիչ սնվելով դուք երեխային կպահովեք բավարար սննդարար կաթով:

Կրծքով կերակրելու նոր ցուցումների գրքույկը ձեռք բերելու համար դիմեք ձեր շրջանի պոլիկլինիկա

A STYLE 58.13.51

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատասխ. 1916 Տպաքանակը 5000 Ստորագրված է տպագրության 18. 11. 1994 Գինը 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@